

DRAUGAS

PERIODICALS
April 26,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BALANDŽIO - APRIL 26, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/25/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.81
Kaina 50 c.

* Tarptautinės audito bendrovės „Pricewaterhouse Coopers“ naujausias tyrimas leidžia manyti, kad dėl neskaidrios ekonomikos ir verslo Li tuva per metus gali prarasti 768 mln. JAV dolerių tiesioginių užsienio investicijų. Tyrimo studijoje teigiama, jog auganti ekonomika pritraukia tiesioginių užsienio investicijų, tačiau investicijų ekonominė nauda yra didesnė skaidresnėje aplinkoje. Tai savo ruožtu paspartina ciklą, ir visi gauna didesnę naudą, t.y. didėja užimtumas, kyla darbo užmokestis, auga našumas. Ir atvirkščiai, skaidrumo trūkumas mažina tiesioginių užsienio investicijų srautą bei jų teikiamą ekonominę naudą. Neskaidrumas šiame tyrime apibrėžiamas kaip aiškios, tikslios, formalios ir plačiai priimtos veiklos praktikos trūkumas. Neskaidrumo veiksnys aiškiai apibūdina ne tik kapitalo kainą, bet ir kliūtis tiesioginėms užsienio investicijoms šalyje. „Kiekvienas ne-gautas tiesioginių užsienio investicijų vienetas — tai prasta spartesnio ekonominio augimo galimybė“, — teigia „Pricewaterhouse Coopers“ vadovas James Schiro. (Elta)

* Vilniaus Žirmūnų mikrorajono vaikai po pamokų mažiau slankios gatvėmis. Vilniaus centrines bibliotekas Skaitytų aptarnavimo skyriuje — Žirmūnų bibliotekoje — atidaromas vaikų dienos centras, skirtas socialiai remtinų mikrorajono vaikų laisvalaikio veiklai. (Elta)

* Viena didžiausių Lietuvos baldų gamintojų UAB „Narbutas ir Ko“ per pirmąjį šių metų ketvirtį į Angliją eksportavo savo produkcijos už daugiau nei 1 milijoną litų. „Mūsų pasirinkta strategija pasitvirtino — ir visos Vakarų šalių rinkos einame patys, joms prekiaujame tik savo gaminiiais, ir jie parduodami su mūsų prekiniu ženklu“, — teigė „Narbutas ir Ko“ generalinis direktorius Tomas Marcinjonas. Į Vakarų šalis bendrovė daugiausia eksportuoja biuro baldus. Praėjusią savaitę vykusioje parodoje „Baldai 2001“ konkurse „Narbutas ir Ko“ biuro baldai „Ultima“ ir virtuvės baldai „Aušrinė“ buvo apdovano ti dviem pagrindiniais prizais. (Elta)

* Seimo pirmininkui Naujosios sąjungos vadovui Artū rui Paulauskui savavališkai pasididinus savo žemės sklypą Vilniuje, Tarandėje, į tokius įstatymo pažeidimus atlai džiausimė žiūrėti ir jo partijos kolegos. Naujosios sąjungos Palangos skyriaus pirmininko mero Egidijaus Rimkaus vado vaujama miesto savivaldybė neprieštarauja, kad Klaipėdos UAB „Karpis“ įteisintų savavališkai užimtą daugiau nei 23 arų valstybės žemės sklypą. LR-Elta

* Vos penkis mėnesius sveikatos apsaugos ministro poste išsilaikiusio Vinso Janušonio veiklą tirs specialiai sudaryta komisija. Vyriausybės kancleris Robertas Dargis parengė pavidimą Sveikatos apsaugos ministerijai pasiū lyti kandidatų į darbo grupę, kuri aiškins eksministro priimtų sprendimų pagrįstumą. Tai bus jau trečiasis V. Janušonio veiklos tyrimas. LR-Elta

* Daugiau kaip 300 Šiaulių moksleivių gyvu žiedu ap juosė miesto gimdymo namus. Tokia netradicinė akcija šia me mieste paminėta Pasaulinė gyvybės diena, kuri kasmet švenčiama paskutinį balan džio sekmadienį. Akciją orga nizavę Šiaulių vyskupijos šei mos centro atstovai taip norė jo atkreipti visų žmonių dėme sį į prastėjančią šalies demo grafiją padėti, padėkoti medi kams, paskatinti mamas kuo daugiau gimdyti, o kitus — kuo daugiau joms padėti. Anksčiau šiauliečiai Gyvybės dieną minėjo nešdami kryžių į Kry žių kalną ir meldamiesi už negimusius vaikus. (Elta)

* Paskutinį balandžio savaitgalį Muzikiniame teatre vyks kaunietės kompozitorės Zitės Bružaitės operos — pa rodijos „Grybų karas ir taika“ (pagal Justino Marcinkevičiaus poemelę) premjera. KD-Elta

* Mažiausiai dviejų kau niečių kartų samonėje įsi tvirtinęs „duetas“ Perkūno namai ir greta skverelyje stovėjusio Roberto Antinio jau nesenojo skulptūra „Perkūnas“ — bus suardyta. Jėzuitams gražinus greta Perkūno namų esantį sklypą, Jėzuitų gimna zijos vadovai kreipėsi į pa minklosaugninkus, prašyda mi surasti skulptūrai kitą vietą. KD-Elta

* Seimo pirmininkui Naujosios sąjungos vadovui Artū rui Paulauskui savavališkai pasididinus savo žemės sklypą Vilniuje, Tarandėje, į tokius įstatymo pažeidimus atlai džiausimė žiūrėti ir jo partijos kolegos. Naujosios sąjungos Palangos skyriaus pirmininko mero Egidijaus Rimkaus vado vaujama miesto savivaldybė neprieštarauja, kad Klaipėdos UAB „Karpis“ įteisintų savavališkai užimtą daugiau nei 23 arų valstybės žemės sklypą. LR-Elta

Balandžio 24-ąją Lietuvos menininkų rūmuose surengtas aktorės Monikos Mironaitės atminimo vakaras. Jame dalyvavo (iš kairės): aktorė Rūta Stalilionaitė, skaitovė Aldona Daučiūnienė, aktorius Laimonas Noreika, filosofas Arvydas Juozaitis. (Elta) nuotr.

* Prancūzijos bendrovė „Electricité de France“ pareiškė atidžiai stebinti Lietu vos elektros energetikos ūkio pertvarkos, privatizavimo pro cesus ir dalyvaujančių konkur suose, kai jie bus paskelbti. 26 valstybės dirbant bendrovė nori ir savo rinkų erdvę įtraukti ir Lietuvą. VZ-Elta

* Šiame savo veiklos 10 metų sukaktį minės Lietuvos krikščioniškojo fondo kolegija, kuri pernai tapo pirmąja šalyje nevalstybine aukštąja mokykla. Šiuo metu joje stu dijuoja maždaug 550 stu dentų, iš kurių apie 10 pro centų yra užsieniečiai. Dau guma iš jų yra pasirinkę vers lo administravimo specialy bę, tačiau nemažai yra stu dijuojančių anglų kalbą ir lite ratūrą bei teologiją. Šią mo kyklą baigusius specialistus gerai vertina darbdaviai. Iš 60 pernai baigusių šią mokyklą tik du absolventai nesuderio darbo. Daug jų dirba šalies ir užsienio bendrovėse bei įvai riose institucijose. Aukštosios mokyklos rektorius James Mininger teigimu, mokykla ateityje ketina pasistatyti stu dentų miestelį su bendra buciais, sporto sale ir kitais šiai aukštajai mokyklai reika lingais pastatais. Beje, tik prieš keletą metų Lietuvos krikščioniškojo fondo aukštoji mokykla įsikūrė naujose pa talpose. (Elta)

* UAB „Vičiūnai“ perka savo konkurentą — Estijos žu vies pristelę gamybos įmonę, kurios produkcija Lietuvoje ži nomama ESVA prekiniu ženklu. Padidinusi gamybą bendrovė planuoja dar aktyviau verztis į Vakarų rinkas. VZ-Elta

* J. Kauno jaunimo kame rinį teatrą trijų dienų gastro lių atvyko Sankt Peterburgo teatras „Baltijskij dom“, kuris žiurovams parodys Francois Rabelais spektaklį „Gargan tuiua ir Pantagruelis“. Kauno jaunimo kamerinis teatras, taip pat pastatęs vaidinimą pagal šio prancūzų rašytojo kūrinį, pirmą kartą savo jėgas karto su peterburgiečiais su vieny bendroje dviejų „Gar gantuiua ir Pantagruelis“ im provizacijoje. „Baltijskij dom“ teatras Kaune taip pat atliks tragikomediją pagal rusų ab surdo meistrų D. Charms ir A. Vendenskių kūrinį „KaVeo“. „Baltijskij dom“, pastatytas 1939-aisiais, yra didžiausias Sankt Peterburgo valstybinis teatras. Prieš 11 metų jis pra dėjo rengti tarptautinį Balti jos šalių teatrų festivalį „Bal tijskij dom“. Kauno jaunimo kamerinis teatras tapo nuola tinio šio rusų teatro rengiamo festivalio dalyviu nuo 1995 metų. (Elta)

* Žalai, kurių aplinkai pa darė Būtingės terminale iš siliejusi nafta, atlyginti Latvi ja reikalauja iš terminalo savi ninkės — „Mažeikų naftos“ — 61,216 latų (391,000 litų). (BNS)

* Lietuvos litas, taip pat ir kelios kitos Rytų Europos ir Pietryčių Azijos valiutos pagal žurnalo „The economist“ pe riodiškai skelbiamą indeksą „Big Mac“ tebėra nepakanka mai įvertintos JAV dolerio atžvilgiu. LR-R-Elta

* Atsišaukiant mokėjimo kortelėmis Lietuvoje vis po puliariau — nuo metų pradžios per tris mėnesius korte lių padaugėjo daugiau nei de simtadaliu, o jų apyvarta su darė beveik trečdali visų pra čėjusių metų apyvartos kor telėmis. LR-VZ-R-Elta

„Kaunas Jazz 2001“
Šiandien prasidėjo 11-asis tarptautinis improvizacinės muzikos festivalis „Kaunas Jazz 2001“. Šešias dienas net po kelis kartus per dieną gres garsūs atlikėjai iš Lietuvos ir beveik dešimties užsienio ša lių.

Koncertai tradiciškai vyks Vytauto Didžiojo universitete, Karo muziejaus sodelyje, Vie nybės aikštėje. Netikėtų ispū dių tikimasi iš pasirodymų Vytauto Didžiojo bažnyčioje ir žydų sinagogoje. Festivalio „Kaunas Jazz“ koncertai dvi dienas vyks Vilniuje, Naciona liniam dramos teatre, o „Jam session“ bus rengiami restora ne „Neringa“.

Organizatorių nuomone, ypač didelio klausytojų dėme sio turėtų sulaukti JAV grupė „Mike Stern Band“ ir „Jimi Tenor Band“. M. Stern laiko mas vienas ryškiausių žvaigždžių šiuolaikinio džiazo gita ristikos padangėje. O J. Tenor turėtų patikti jaunajai kartai, šio talentas — darni džiazo, „funk“, „soul“ ir „techno“ ele mentų visuma.

1998-aisiais „Kaunas Jazz“ publika pavergė Didžiosios Britanijos muzikantas Cort ney Pine vėl sugrįžo į Lietuvą, ši kartą į sostinę, kur jo gru pės pasirodymas taps 11-ojo tarptautinio festivalio „Kaunas Jazz“ finaliniu akordu. Pap rastai „Kaunas Jazz“ organi zatoriai antrą kartą nekviečia tu patį užsienio atlikėjų.

Mūsų šalies atstovas Petras Vyšniauskas, dalyvavęs visu se „Kaunas Jazz“ festivaliu se, tęsia šią tradiciją. Vienin telis Lietuvoje municipalinio ansamblio statusą turintis džiazo orkestras „Kauno big bendas“ tarptautiniame festi valyje dalyvauja jau šeštąjį kartą — kartu su svečiais jis improvizuos cirko tema. Džia zo projektų pateiks ir daugiau Kauno, Vilniaus bei Klaipėdos atlikėjų. (Elta)

„Lithuania“ — apie Lietuvos ir Lenkijos santykius

Varšuva, balandžio 25 d. (BNS) — Lietuvos ambasadoje Varšuvoje pristatytas visos Lenkijos Lietuvos mylėtojų klubo ketvirtinio žurnalo „Lithuania“ specialus nume ris, skirtas abiejų šalių diplo matinių santykių atkūrimo dešimtmečiui. 300 puslapių leidinį sudaro dvi dalys: „Lie tuviai ir lenkai XX amžiuje“ bei „Lietuviai ir lenkai drauge į XXI amžių“.

Pristatydamas žurnalą, klubo pirmininkas Leon Brodowski sakė, jog dar prieš pusę metų jis skeptiškai įvertino mintį naujo šimtmečio pirmąjį „Lithuania“ numerį skirti abiejų šalių santykiams XX amžiuje. „Kaip galima pareng ti gerą numerį, jeigu 90 metų pykomės ir praėjo tik 10 metų, kai suradome bendrą kalbą“, — sakė L. Brodowski. Ta čiau, jo nuomone, žurnalas pa vyko, nes abiejose šalyse ne trūksta žmonių, kurie net sun kiu abiem tautoms metu mastė blaiviai.

Žurnalą pradeda Lietuvos ir Lenkijos prezidentų Valdo Adamkaus ir Aleksander Kwasniewski interviu.

Savo požiūrį į abiejų tautų santykius praėjusiame am žiuje išsako buvęs Lietuvos prezidentas Algirdas Brazaus kas ir Seimo pirmininkas Vy tautas Landsbergis, buvę Len kijos ambasadoriai Lietuvoje Jan Wikacki ir Eufemija Teichmann. Lietuvių istorikas Česlovas Laurinavičius ir len kų profesorius Henryk Wisner nagrinėja abiejų šalių santy kius istoriniu požiūriu.

Žurnalo specialaus numerio išleidimą finansiškai parėmė Adomo Mickevičiaus fondas prie Lenkijos prezidento.

Po poros savaitių ši „Li thuania“ žurnalo numerį Vil niuje lietuvių kalba išleis „Kultūros barų“ redakcija.

* Po kelerius metus besitę siančio informatikos, teleko munikacijų ir informacinių vi suomenės plėtrą kuruojančių institucijų nesukilbėjimo vy riausybė pasiryžo įkurti at skirą Informacines visuome nės plėtros komitetą arba de partamentą, kuriam bus pa tikėta spręsti šiuos klausimus. Tai vakar paskelbęs Seimo In formacinių visuomenės plėtros komisijos pirmininkas Gintau tas Babravičius teigė, jog vy riausybė ketina įsteigti šį ko mitetą jau kitą savaitę. LR-VZ-Elta

* Pirmą kartą Lietuvoje rengiama didelė ekologinė ak cija „Mes kvietame gyventi gražiau“, kurios tikslas — ug dyti jaunimo sąmoningumą ir atsakomybę už supančią apl inką. Akcijos organizatoriai — Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondas ir prekybos sistema „Iki“. Balandžio 27-28 dienomis maždaug 10,000 moksleivių iš daugiau kaip 100 įvairių Lietuvos miestų bendrojo lavinimo mokyklų, tarp jų — ir iš Almos Adamkie nės fondo remiamų mokyklų rinks šiuokšles miestų ir mies telių lankytinose vietose, cen triniuose parkuose, paupiuose, paminklavietėse, mokyklų te ritorijose, pagyvenusių žmo nių vienkiumuose, stadionuo se. Darbu skirtomis priemo nėmis aprūpins prekybos sis tema „Iki“. (Elta)

* Molėtų rajone į Grabuos to ežerą išsiliejo nuo vienos iki dviejų tonų krosnių kuro. Aplinkos ministerijos duome nimis, kuro dėmės ilgis — 500 metrų, plotis — 150 metrų. Pasak Priešgaisrinės apsau gos ir gelbėjimo departamen to, krosnių kuras į ežerą pate ko iš melioracijos griovių atitekancio vandens, o į melio riacijos griovį degalai pateko iš netoliese stovėjusios ir prakiu rusios vietos gyventojų 3 kubi nių metrų talpos cisternos. Avarijos padarinių likvida vimą apunkina tai, kad kros nių kuras subėgo į nendrėmis apaugusią ežero dalį. Baigti surinkti išsiliejusį krosnių kurą tikimasi iki savaitės pa baigos. (BNS)

* Po metų ir trijų mėne sių vadovavimo Lietuvos na cionaliniam radijui ir televizi jai atsistatydinęs Vaidotas Žu kas nelaukė savo atostogų pa baigos ir grįžo prie žurnalisti nės veiklos. Gegužės 3 dieną radijo pirmojoje programoje atgims V. Žuko rengiama pu blicistinė laida „Vėjai“. (Elta)

* Pasienio policija bei Vil niaus „Santaros“ vidurinė mo kykla pasienio su Baltarusija ruože rengia ekskursiją mo kyklos nelankančioms vai kams. Tai bendras Pasienio policijos ir „Santaros“ vidu rinės mokyklos projektas „Jie sugrįž“, kuriuo siekiama su grąžinti dėl įvairių priežasčių šiuo metu minėtos mokyklos nelankančius 5-9 klasių mo kinius ir klases. Ekskursijo je dalyvaus 30 moksleivių. (BNS)

* Norvegijoje už grotų at sidūrė du iš Lietuvos atvykę samdomi žudikai, kurie nes pėjo įvykdyti užsakymo. Du vil niečiai buvo sulaukyti dėl ginklų ir kitų daiktų vagystės iš Oslo advokato Nils Edvard Stenersen namų. Tardomi lie tuviai prisipažino, kad pagrindi nis jų kelionės į Norvegiją tikslas — nužudyti tris žmo nes. LR-Elta

* Kol Rusijoje infliacija didėja greičiau nei smunka, rublio kursas, Lietuvos ekspor tuotojų prekybos Rusijoje tampa konkurencines. Galimas rublio nuvertėjimas pavojin gas prekiaujantiems tvirta va liuta — didėtų neatsiskaitymų pavojus, o ateityje lietuviškos prekybos taptų per brangios. VZ-Elta

* Prezidentas Valdas Adamkus neskirs socialibe ralų siūlomo Eduardo Bartke vičiaus sveikatos apsaugos ministru. Pasak prezidento patarėjo Dariaus Kuolio, tai pirmasis atvejis, kai presiden tas apie siūlomą kandidatūrą į ministrus sužinojo ne iš premjero, ne iš politinės parti jos atstovų, bet iš spaudos. „Prezidentui nėra priimtinas toks kelias — kandidatūrų svarstymas ir aptarimas spau doje“, — pabrėžė patarėjas. Jis patvirtino, kad presiden tas yra apsisprendęs neskirti E. Bartkevičiaus ministru ir tikisi, kad kandidatūros į svei katos apsaugos ministrus bus suuderintos su prezidentu įprasta tvarka. (BNS)

KALENDORIUS

Balandžio 26 d.: Dargailė, Gaile nis, Klaudijus, Marcelinas, Vilma, Vilnė.

Balandžio 27.: Anastazas, Aušra, Aušrelė, Gotautas, Tertijonas, Zyd rė.

Vilniaus „Vartų“ galerijoje atsidarė tarptautinė grafikos paroda, kurioje rodomi šalių lenkų, čekų ir vienos iš jdomiausių lietuvių jaunosios kartos grafikos Eglės Vertelkaitės naujausi darbai. Pasak „Vartų“ galerijos me totyrininkės Nijolės Adomonytės, virtuozai valdanti grafikos techniką E. Vertelkaitė tarsi neišsitenka vizualios kalbos plote — griebiasi pa raščių, komentų, dienoraščių, neįskaitomų įrašų. Siedama vaizdą ir žo dį, dailininkė lyg labirinto paklaidina žiūrovą. E. Vertelkaitės estampuo se spalvos taikiai sugyvena su linijomis, prašmatnos simboliai — su pave pusiais animaciniais žuikiais, intymios išpažintys — su ciniškais pa smailkštavimais. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

LIETUVIŲ TELKINIAI

OMAHA, NE

Mintys apie
Vasario 16-ąją

Gyvendamas lietuviškame telkinyje daugiau nei 50 metų, jaučiu pareigą išreikšti savo nuomonę, dėl šių metų nepriklausomybės dienos minėjimo. Tai mūsų tautos garbinga šventė, kurią turime švęsti su aukščiausią pagarbą ir pasididžiavimu. Tą dieną turime atiduoti pagarbą žuvusiems mūsų tautos didvyriams. Nes ir mūsų dainių yra įrašyta: „Kas negina laisvės, tas nevertas jos“. Tautos laisvė gyvuos kol mūsų širdyse plaks meilė Lietuvai.

Po Antrojo pasaulinio karo atvykę lietuviai, stengdamiesi išlaikyti lietuviškos vienybės, tradicijas ir tautos papročius svetimame krašte, sukūrė stiprią vieningą LB organizaciją. Jos tikslas visomis išgalėmis garsinti Lietuvos vardą. Bendruomenėi priklauso visi lietuviai, kuriems rūpi mūsų tautos ateitis ir tikslai, kad visų kartų ateiviai remtų Lietuvos Bendruomenės veiklą.

Omahos Lietuvių Bendruomenės veikla siekia daugiau nei 50 metų. Jie nenuleido rankų ir puoselėjo veiklą savo telkinyje. Mes galime didžiuotis buvusiomis valdybomis ir jų pirmininkais, nes jie nenuleido rankų ir tęsė kovą dėl pilnos Lietuvos laisvės. Atėjus laikui visi telkinio lietuviai įsijungė į tas pastangas. Vasario 16-tos proga kviesdavome aukščiausius Nebraskos atstovus ir jiems pabrėždavome, kad Lietuva turi būti nepriklausoma. Tikėjome, kad ir ateityje bus keliamas Lietuvos vardas su aukščiausią pagarbą ir laisvės dienai bus teikiama didžiausia pagarbą.

Vasario 16-ta diena yra mūsų tautos laisvės diena; ta proga keliame Lietuvos vardą, reiškiamo mums ir Lietuvai svarbiausius klausimus, kad JAV politikai žinotų ir suprastų. Tik geras ryšys su kongresu ir senato atstovais daug galime pasiekti. Šiais metais Vasario 16-tos proga buvo paskiriamas ambasadorius dr. Stasys Sakalauskas, tačiau minėjimo rengėjai aiškiai visokiems būdais, kurie neatitinka realybės dėl jo neatvykimo. Nebuvo pakviesti nei senatoriai bei Kongreso atstovai. Labai gaila, nes oficialioji minėjimo dalis buvo užleista Šiaulių miesto pagerbimui. Betruko tik Šiaulių miesto vėliavos. Juk buvo ir yra gražių proga, kuriose galima tokius pristatymus išskirti ir pristatyti visuomenei, tik per Nepriklausomybės dienos minėjimą.

Moterų veikla

Jau daugelį metų Omahos moterų klubas ruošia blynų pusryčius. Omahos lietuviai labai patenkinti tokiais renginiais, o moterų klubo narės net pamiršo, kad reikia eiti į bažnyčią giedoti. Bet mes joms atleidžiame, nes blynai labai skanūs. Būdamas Aukštaitijos sūnus, negaliu užmiršti aukštaitiškų blynų su bulvių padažu. Gal kas ir čia iškeps tokius blynus.

Po skanių blynų yra cepelinų pietūs. Juos jau daug metų ruošia Omahos Šalpos būrelis su skautais ir geradariais būrelio rėmėjais. Sutelktomis lėšomis siunčiami šalpos siuntiniai į Lietuvą ten vargstančioms šeimoms ir prieglaudoms. Ačiū prisidedantiems prie šio kilnaus darbo.

Lankėsi Šiaulių
universiteto choras

Š.m. kovo 23 d. Omahoje

lankėsi Šiaulių miesto universiteto choras su palydovais. Universiteto rektorius dr. Vincas Lauraitis tarė padėkos žodį Omahos lietuviams ir UN universitetui už pakvietimą. Labai gaila, kad mūsų pravedė nesugebėjo pakviesti asmens prie mikrofono teisingiau išverst dr. Vinco Lauraitis sveikinimus. Šiaulių universiteto choras yra pakviestas UN universiteto. Jie atliks programas Nebrasko, Colorado ir Illinois valstijose. Sekmadienį giedojo Šv. Antano bažnyčioje per lietuviškas Mišias. Tai aukšto lygio choras. Omahos LB surengė susitikimą su Šiaulių jaunimu. Šiauliškiai padainavo keletą dainų. Po trumpo programos jaunimas pradėjo savo šokių su triukšminga muzika. Vyresnioji karta apėjo salę. Buvo labai įdomu ir malonu matyti lietuvišką jaunimą.

A. Antanėlis

DETROIT, MI

AMŽINYBĖN
IŠLYDĖJOME
P. PAJAUJIE

Po sunkios ir ilgios ligos bal. 14 d. Livonia, Michigan, mirė mokytoja a.a. Petronėlė Pipraitė Pajaujienė.

Velionė gimė 1905 m. vasario 28 d., Jurbarko. Į Detroitą atvyko 1949 m. ir tą dieną įsteigė pirmą skautišką skiltį „Neringa“ ir buvo viena iš šeštadieninių Detroito lietuvių mokyklos steigėjų Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. Dalyvavo skautų, Lietuvių Bendruomenės ir labdaros BALFO 76-to skyriaus bei Moterų sąjungos veikloje.

Giliam liūdesyje liko: sūnus Zenonas, dukra Valentina Rauckienė, vaikaitės dr. Gailė Černiauskaitė ir Nida Černiauskaitė, daug kitų giminių Lietuvoje. Po pamaldų, kurioms vadovavo klebonas kun. Aloyzas Volskis, R. G. & G. R. Harris laidotuvių namuose, laidotuvių direktorė Yolanda Zapackienė vedė viešą atsisveikinimą ir pareiškė organizacijų užuojautą šeimos nariams.

Atsisveikinimo ir maldų metu prie karto būdavo „Gabijs“ tunto skautininkės prie tunto vėliavos, kuriai balandžio mėn. 21 dieną bus 50 metų nuo jos pašventinimo.

Po Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, bal. 17 d. velionė ilgą automobilį vilkistine buvo palydėta ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse šalia savo vyro miškininko a.a. Petro Pajaujo. Laidotuves tvarkė Val S. Bauzos laidotuvių namai.

MIŠIOMIS PRISIMINĖM
KUN. J. V. KLUONĮ

Balandžio 21 d. Šv. Antano bažnyčioje buvo laikomos šv. Mišios už a.a. kun. Juozą Vytautą Kluonį, kovo mėn. 15 d. mirusį Floridaj. Buvo 78 m. amžiaus. Palaidotas Mackinaw City kapinėse, kur jis buvo Šv. Antano parapijos ilgametis klebonas. Detroito Šv. Antano parapijoje kun. Kluonis darbuosė atvykimo iš Vokietijos 1949 m. pavasarį, iki 1951 m. rudenio. Per tą trumpą laiką kun. Kluonis sugebėjo keliems šimtams naujai atvykusių parūpinti darbus, butus ir kitus socialinius aprūpinimus. Dėstė tikybą Šv. Antano mokyklos patalpose įsteigtoje lituanistinėje mo-

Omaha, NE, Lietuvos nepriklausomybės sukaktį minint programą atliko lituanistinės mokyklos mokiniai.

kykloje ir buvo pagrindinis ateitininkų organizacijos dvasios vadovas Detroito. Po Mišių Natalija ir muz. Stasys Slizys pakvietė visus į kavinę, užkandžiams ir pabendravimui. Mišias užprašė Sliziai; jose dalyvavo 21 asmuo.

A.A. AUDRONĖ
TAMULIONYTĖ-LENTZ

Balandžio 7 ir 8 d., per abi Detroito lietuviškas radijo valandėles buvo pranešta liūdna ir netikėta žinia, kad balandžio 5 dieną Vilniuje mirė a.a. Audronė Tamulionytė-Lentz, AON Consulting viceprezidentė, Lietuvos Skautų Sėrijos tarptautinio skyriaus vadovė, buvusi Detroito „Gabijs“ tunto tuntininkė 1967-1970 m. Buvo pašarvota Vilniuje.

Gedulingos šv. Mišios už jos vėlę buvo aukotos Šv. Jonų

„Aukstinio koldūno“ ordinu apdovanotas Jonas Navickas, „Vaikų vilties“ lėšoms telkti pokyliui pagaminęs 7,000 „koldūnų“. Greta jo žmona Danguolė Navickienė.

LOS ANGELES, CA
KAD SULUOŠINTO VAIKO
RANDAI IŠGYTŲ...

Tą sekmadienį, kai vyko „Vaikų vilties“ virtinų puota, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salė buvo taip perpildyta, kad joje buvo sunku pajudėti. „Vaikų vilties“ pirmininkė Danguolė Navickienė, pasitelkusi modernią elektroninę aparatūrą, parodė vaizdus, kuri sujaudino ir iki širdies gelmių sukrėtė susirinkusius svečius. Vaizdų, kuriuos jie pamatė, ilgai negalės pamiršti. Tai apdegusių, suluošintų, sudarkytų Lietuvos vaikų begalinis fizinis skausmas, ilgai negyjančios fiziniai ir dvasiniai randai. Kaip sakė kalbėtoja, vien Los Angeles skyrius jau pagydė net 21 vaikų iš Lietuvos, o per visos Amerikos skyrius buvo išgydyta daugiau nei 300 vaikų.

Dvidešimt vienas išgydytas vaikute Los Angeles Shriner ligoninėje — tai didžiulis turas vaikų artimiems žmonėms ir visai mūsų tautai. Pasikeitęs Shriner ligoninės gydymo aplinkybės, iš Lietuvos vaikų nebebus galima atgauti ir čia gydyti. Tačiau šiemet dar yra dvi džiuginančios išimties — Shriner ligoninė priims dvi sesytes Eglutę ir

bažnyčioje, Vilniaus universitete, bal. 8 d. Giliam nuliūdime paliko vyrą William Lentz, sūnų Andrių McDona, podukrą Jennifer Lentz Black, tėvelius Aldoną ir Robertą Tamulionius, pusbrolių Vytautą Petrauską ir kitus gimines. Kunas buvo nuvežtas į Latvijos krematoriumą. Pelenai bus pargabenti ir palaidoti Detroito, kur prieš 45 metus, Detroito lietuvių telkinys pergyveno jos pusseserės a.a. Lilės Petrauskaitės, „Birutės“ draugovės tragišką mirtį. „Detroit Free Press“ bal. 9 d., o „Detroit News“ bal. 11 d., išspausdino nekrologus apie a.a. Audronės mirtį.

Dievo Apvaizdos parapijietis geg. 8 dieną keliauja autobusu į Grand Rapids, aplankyti prezidento Jerry Ford muziejų ir Grand Rapids miestą. Smulkesnė informacija apie kelią gaunama pas Kęstutį Černiū, tel. 248-626-7269. Im

„Aukstinio koldūno“ ordinu apdovanotas Jonas Navickas, „Vaikų vilties“ lėšoms telkti pokyliui pagaminęs 7,000 „koldūnų“. Greta jo žmona Danguolė Navickienė.

Jovitą, o vėliau dar vieną berniuką. D. Navickienė apgailestaudama pridūrė, kad nelikus didesnių galimybių gydyti vaikus čia, valdybai teko aktyviai ieškoti kitų pagalbos Lietuvos vaikams planų.

Visi Amerikos specialistai, buvę ir Vilniuje gydę apdegusių vaikų, pripažino, kad vietiniai gydytojai profesionaliai yra paruošti gydyti sunkiausių nudegimų, bet ligoninėse yra kritiška įranga

stoka, patalpos nepritaikytos ligonių kooperaciniam gydymui, dėl to didelis smarkiai apdegusių vaikų mirtingumas net ir po labai sėkmingų operacijų. Nudegimų skyriui reikalingos idealios svarios ir sterilios patalpos, vienkartinio panaudojimo įranga ir, žinoma, vaistai. Pastatius tokią palatą, būtų galima daugiau nei dešimteriopai padėti nelaimingiesiems Lietuvos vaikams. Pagal statistiką kasmet čia susižaloja šimtai vaikų, kurių tolesnis gyvenimas be medikų ir mūsų visų rūpestio tampa tragedija.

Pasitarus su Vilniaus universitetinės ligoninės vaikų skyriaus administracija, buvo sudarytas pirmas nudegimų palatos ir laboratorijos rekonstrukcijos planas ir paskelbtas tos statybos konkursas. Jonas ir Danguolė Navickai pernai net dukart skrido į Lietuvą toliau tartis ir prižiūrėti projektavimo darbų eigą. Šio „koldūno“ baltas su rinktose aukos ir bus skiriamos Vilniaus universitetinės ligoninės tokios palatos statybai, kurios vertė yra arti 60,000 dolerių. Gautas pirmasis įnašas — mecenato a.a. Juozo Kaributo palikimas — įgalino pradėti neatidėliotinus darbus. Angelė ir Romas Nelsai pažadėjo paremti specialų langų ir lubų statybą. Siemet į Lietuvą vyksta rekonstrukcinę operacijų specialistas dr. Jonas Domanskis, ten jis atliks keletą taip laukiamų operacijų. Vilniaus Santariškių ligoninėje traumatologiniame skyriuje dirba Amerikoje stažuotę praeję dr. Jonas Vencius ir nudegimų specialistas D. Geležauskas.

Atskirai reikia tarti giles padėkos žodžius „Vaikų vilties“ pirmininkei Danguolei Navickienei, organizacijos valdybai, visiems savanoriams, taip pat gražiai dirbantiems lietuvių vaikų sveikatos labui. Džiugina bei optimistiškai nutiekia ir tai, kad keletas Amerikos lietuvių gydytojų yra pasiryžę vykti į Lietuvą ir apmokytį vietinius medikus, ypač gailestingąsias seses, nuo kurių profesionalumo ir kvalifikacijos priklauso pooperacinis mažųjų pacientų gydymas ir sveikata. Los Angeles „Vaikų vilties“ skyriuje veikia asmenys su didžiuliu pasiaukojimu, iš šalies mažai žinomi. Tai — Ingrida Jodelienė

„Vaikų vilties“ Los Angeles skyriaus suruoštamose lėšoms telkti virtinukų pokylije. Iš k. Violeta Gedgaudienė, Gasparas Kazlauskas, Janina Čekanauskienė ir Lietuvos Respublikos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 25th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami palto įlaides, pakvitatimų už prenumeratą nesimutiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patyrimo, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$50.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$55.00	\$35.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$25.00	\$15.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$25.00	\$15.00
Užskaitant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorės - Danutė Bindokienė
Administracijos - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšolis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį nesieta. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, tą nora skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesusitūti straipsnių nesegu. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktuotai. Sutarimui kalbėti angliai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 78th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNA, M.D., S.C.
Specializybė - Vidaus ligų gydymas

Kabina šalia 6015 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6 Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-0985
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurģija

9830 S. Ridgeland Ave. Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6822
4149 W. 63rd St. Tel. 773-735-7709

Jono Navicko, „auksinio koldūno“ ordinu kavalierius. Tai jis savo rankomis sulipdė 7,000 skaniausių koldūnų. Kai kas iš salėje esančių suabejojo meistro rankų darbą ir įtarė, kad inžinierius Navickas yra išradęs elektroninį „koldūnų“ gaminimo aparatą, tik nuo visuomenės slepia savo unikali išradimą. „Aukstinio koldūno“ ordinas, taip gražiai puošęs Jono krūtinę, visiems kėlė pavydą ir įtarimą...

Mielieji „Vaikų vilties“ darbuotojai! Tegul jums nepitruksa jėgų pabaigti šią taip Lietuvos vaikams reikalingą statybą — suluošintų vaikų vilties namus...

Regina Gasparionienė

ŽINIOS IŠ KLAIPĖDOS

Dvasinės pagalbos jaunimui centro savanoriai — programos „Sniego gniūtė“ dalyviai vasario 23-25 d. Plungės specialiojoje internatinėje mokykloje surengė paaugliams prevencinę stovyklą apie svaigiamąsias medžiagas. Į stovyklą susirinko apie 40 paauglių iš Plungės rajono, Telšių ir net Mažeikių. Seminarus vedė socialiniai darbuotojai — pedagogai.

LIETUVOS MOTERIS XXI A. KRYŽKELEJE

IRENA VITKAUSKIENĖ

Vyrai ir moterys — dvi žmonijos pusės, sutvertos, kad viena kitą papildytų („ir du taps vienu kūnu“). Kaip šis, pats sudėtingiausias uždavinys, žmogui duotas šioje žemėje, yra įgyvendinamas per ilgus šimtmečius? Kaip sekasi dviejų obulio pusėms ieškoti viena kitos, viena kitą pažinti ir rasti tokį bendravimo bei sugyvenimo būdą, kad abiejų troškimai, darbai ir siekiai harmoningai susilietų į vieną visumą, klojančią taką gersei, tobulėnei, tauresnei žmonijos egzistavimo dabarties ir ateities? Kiekviena kultūra pasaulyje apmąsto šiuos klausimus vis iš naujo.

Vyrai ir moters tarpusavio santykiai — meilė ir neapykanta, solidarumas ir aršūs ginčai bei kova, žiūrėjimas viena kryptimi ir visa ardingi priešprieša — tarp šių polių, šiame įtampos lauke verda XX a. pabaigos vyro ir moters kasdienis gyvenimas. Koks jis buvo ankstesniais amžiais, galime spręsti tik iš atskirų tautotiekos, istorinės metraštyje, literatūros kūrinių fragmentų. Šis rašinys surikiuotas iš praktinės kultūros palikimo ir dabarties praktinio, kasdieninio gyvenimo pavyzdžių. Apie praeitį kalbama remiantis rašytiniais šaltiniais (naudotasi Vytauto Kavolio knyga „Moterys ir vyrai lietuvių kultūroje“ bei kita literatūra), apie dabartį — dabar gyvenančių ir šiandienos problemų našta nešančių moterų lūpomis.

Istorinė apžvalga

Kalbant apie moters gyvenimą praėjusiais šimtmečiais, būtina išsakyti pabrėžti, jog įvairaus žanro rašytiniuose šaltiniuose jis atspindimas beveik be išimties vien vyru akimis. Tik XIX a. antroje pusėje pasigirsta moterų balsas — autentiškas, nors dar labai sąlygotas, šimtmečiais nusistovėjusių rėmų, ideologinių stereotipų, kuriuos moterims sukūrė vyrai ir kuriuose jos turėjo išsitiesti.

Tam tikro požiūrio į moterį pradžių pradžia — žmogaus sutvėrimo istorijoje. Moteris sukurama iš Adomo šonkaulio, taigi yra vyro dalis, t.y. vienos dalis. O dalis niekada negali būti lygiavertė visumai, išbaigtam kūnui. Tokia yra logiška išvada, nors teologų knygos, ypač šio šimtmečio, pabrėžia, kad vyras ir moteris yra visiškai lygiavertės žmogiskosios būtybės, viena kitai atsakingos prieš Dievą. Deja, šimtmečių istorija rodo,

jog moters būtis ir būtis šioje žemėje buvo apsprendžiama vyro, kuris jai turėjo būti už dievą ir tarpininku kelyje į Dievą. Tuo tarpu vyras jau savaime stovėjo veidu atsiskūęs į Dievą ir galėjo su juo tiesiogiai bendrauti. Buvo nuspręsta, kad moteris yra kūniškesnė būtybė, todėl mažiau atspari pagundoms, jos būtis labiau išnykstanti be ženklo, kaip išnyksta kūnas. Dvasia — amžina, vyras — dvasingumo išikūnijimas, todėl jo veikla turi daugiau išliekamosios reikšmės. Kaip kūnas turi klausyti dvasios, taip ir moteris turi klausyti vyro. Jei neklausys, įvyksta kūno sukilimas prieš dvasią, o tai jau yra chaoso, griuvimo apraiška, tad nepaklusnios moters yra persekiojimo vertos raganos. Moteriai buvo prisegtas ir kaltės ženklas, juk per ją žmogus, t.y. suvedžiotas Adomas, buvo išvartas iš rojų.

Taigi moteris, kaip nevisa, vertis padaras, daugelį šimtmečių buvo suprantama, kaip vyro gyvenimo, o dar tiksliau — buities detalė, jaunystėje reikalinga kūniškiems poreikiams patenkinti, giminei pratesti, senatvėje — aptarnauti, slaugyti. Moteriai buvo keliamas labai daug dorovinių reikalavimų, ji buvo nuolat stebima. Ką moteris jautė, ką galvojo, kaip jautėsi pasaulyje ir kaip suvokė savo buvimą jame prasmę? Apie tai, jei ir rašė, tai vėlgi daugiausia tik vyrai ir vėl per savo matymo prizmę. Beje, XVII a. antroje pusėje Anglijoje išplitus madai rašyti autobiografijas, įsijungė ir moterys. Tarp išlikusių maždaug 250 biografijų, kurias rašė labai įvairūs žmonės, įskaitant vieną piemenį, išliko apie 20 moterų parašytų autobiografių. Jų tekstai tokie pat intelektualūs, kaip ir vyrų, o skiriasi tik tuo, kad yra gero kiti trumpe.

Žvelgdami į lietuvių kultūros tradiciją, šia tema nieko naujo nerasime. Moteris privalo būti klusni, darbšti, pasiaukojusi, kantri, nuolanki, užsidariusi namuose, nes, buvama visuomenėje, gali pradžiai savo gerą vardą. Visur — tiek literatūros kūriniuose, tiek istoriniuose aprašymuose — daug didaktikos moteriai, bet niekur nesuteikiama žodis jai patiai. Kristijonas Donelaitis buvo pirmasis rašytojas, kuris savo kūryboje leido prabilti ir moteriai. Jis nebe laiko moters silpnės būtybės, kuri lengviau pasiduoda nuodėmei ir per kurią prigimtine nuodėme įžengė į šį pasaulį.

Lietuvė moteris šiandien: ir pasikeitusi, ir vis ta pati... Eltos nuotrauka.

Donelaitis tikras egalitaras, negailėstingas ir vyrui: tu su savo leva nusidėjai, tu su savo leva dabar ir bausmę kenti. O kai rašytojas leidžia kalbėti Dievui, Dievas pirmiausia kalbina Adomą ir labiau domisi, kaip vyrai pildo moralines priedermes, nes jie daro svarbiausius sprendimus, nuo kurių priklauso ir kitų šeimos narių, bendruomenės gyvenimas. Donelaitiui pirmieji žmonės yra visiškai lygūs.

Vėlesniais laikais autoritetingi vyrai ir toliau nustatinę moterims gyvenimo normas, smerkė jų norą turėti savo nuomonę, kaip teigiama dalyką iškelė į socialinį priklausomumą. Visa moters gyvenimo prasmė turėjo spręstis per vyrą, per santuoką ir šeimą. Netekę šeimai moteris buvo laikoma nevisaverte, pajaukiama, pajungiamą tarnauti brolių ar seserų šeimoms. Moteris, kaip visavertė būtybė, asmeninis apsisprendimas, kaip gyventi ir kokius gyvenimo tikslus sau pasirinkti — toks klausimas nebuvo keliamas. Už ją sprendė kiti. Niekas neklausė, ar ji laiminga, gyvendama šimtmečių tradicijos suformuotose rėmuose, vyrų apspęstose ankštose egzistencinėje erdvėje.

Pirmosios savarankiškos „kregždės“ pasirodė patioje XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje. Rašytojos Žemaitė, Šatrijos Ragana savo kūryba bei asmeniniu pavyzdžiu išdrįso deklaruoti laisvo apsisprendimo teisę, kaip gyventi ir kokias vertybes išpažinti. Rašytojos moters pirmą kartą kultūros istorijoje atskleidė moters tragizmą: jų vienatvę, net ir gyvenant tarp artimiausių žmonių, patiriamą šeimai bei visuomenėje. Nors šimtmečiai buvo teigta, kad tik vyras yra dvasinio prado nešėjas ir puoselėtojas, kurio kilniems

žygiams kartais sutrukdanti „gundytoja“ (ragana, žiniuonė, laumė), t.y. kūniškumu teigianti moteris, reali tikrovė rodė ką kita. Šatrijos Ragana buvo bene pirmoji, drįsusi viešai prabilti, jog „būdamą jautresnė, religingesnė, moteris stipriau už vyrą ilgisio to, ko šis pasaulis duoti negali, ką mažiau, negu paskendusį veikliame gyvenime ir žemės reikaluose vyrą, patenkina visų šios žemės dalykų laikinumas“. Kiek vėliau, apie 1909 m., jau kita rašytoja — Sofija Kymantaitė Čiurlionienė pareiškė dar kitą vyrams netiktą dalyką: „Yra jauname amžiuje toks laikotarpis, kad intelektas reikią daugiausia ne gyvūniškas, o žmogiškas“. O juk buvo manoma, kad moteris — vien jausmais tesuvalikanti pasaulį, nesugebanti savarankiškai mąstyti ir filosofijai apibendrinti savo egzistenciją būtybė, kuri reikią tvirtai laikyti rankose, kad neišlystų iš kelio.

Apibendrinant šią paviršinią istorinę apžvalgą, peršasi išvada, jog vyrai daugybę šimtmečių nesidomėjo, nesistengė ir nenorėjo iš tikrųjų pažinti ir suprasti moterį, kaip lygiavertį žmogų. Jie ją mylėjo (seksualiai arba kaip motiną), toleravo, globojo, tačiau vengė pažvelgti jos vidun, pamilti ją taip, kaip Šventajame Rašte parašyta: „Ir jis ją pažino“. O tai reikią pažvelgti į patį moters esmės gelmę ir iš tikrųjų susiliesti su ja visiškai artumoje ir siela, ir kūnu, kaip Dievo buvo pasakius. Užot gerbės, iš tikrųjų mylėjęs visa siela ir visu kūnu, vyras pavergtė moterį, padarė savo tarnaitę arba estetišką naminių žaisliuką, reikią kalingu prieš kitus pasipuočiusi. Kaip žinome, visos vergijos blogai baigiasi patiems pavergėjams. XX a. įvyko moters išsilavinimo prasišvietimas. Ji įgijo išsilavinimą, vis

labiau pradėjo susivokti savyje, ieškoti autentiškos savo vietos šiame pasaulyje, pareiškė teises ir asmeninę laimę taip, kaip ji ją suprantą. Tačiau šis išsivadavimas turėjo neigiamų pasekmių šeimos institucijai, nes moteris sparčiai keitėsi, o vyras keistai nepanoro. Ant XXI a. slenkstio jie abu stovi sutrikę, abu vėl ganėtinai nelaimingi. Pasak vieno mąstytojo, drama ta, kad vyrai prarado, ką turėjo (jaukų namų židinį, kur juos aptarnaudavo nuolankios ir paklusnios žmonės), o moterys negavo to, ko tikėjosi (t.y. socialinę laisvę ir ekonominę nepriklausomybę nepadarė jai visiškai laimingų). Stovėdami ant to lemtingo slenkstio, abu jaučia žvarbų skersvėjų, stingdantį ir protą, ir širdį, abu dar labiau vieniši, nutolę vienas nuo kito ir apaleisti.

Kaip gyvename šiame istoriniame laike, byloja šie kelių moterų mintijimai ir pasipasakojimai, kuriuos tekomentuoja patys skaitytojai.

Gyvenimo realybė

Jolanta D., 38 metų, išsilavinimas aukštasis, ištekejusi, dviejų vaikų motina, dirba banko tarnautoja:

— Prasidėjus ekonominėms pertvarkoms abu su vyru netekome darbo. Iki tol mes, baigę tą patį aukštąjį mokyklą, dirbome vienoje įmonėje, kuri bankrutavo. Beje, vyras tuo metu užėmė daug aukštesnes pareigas nei aš. Tapę bedarbiais, kurį laiką buvome išlaikomi kaimo ūkininkaujantių tėvų. Abu ieškojome galimybių vėl įsikabinti į gyvenimą, bet nesisekė. Įpratome egzistuoti, visiškai apriboję visas savo reikmes. Juo toliau, tuo labiau skurdas mane žeidė.

Bus daugiau

galvojo, kad Austrija, Švedija ar Suomija turėtų tuojau ieškoti saugumo po NATO sparnu. Dabar Rusija yra lyg ir Amerikos partneris, tai nejaugi grėsmė yra didesnė negu buvo tada?

Panašiai galvojančių yra ir žinomų politologų tarpe. Prezidentas Clinton ir Amerikos užsienio reikalų tvarkytoja Madeleine Albright visą laiką pabrėždavo, kad ir NATO gal bus pakviesta naujų narių. Jei taip iš tikrųjų būtų, karinė NATO prigimtis iš karinės organizacijos turėtų keistis ir įvairių pasaulio krizių sprendėjų ir demokratijos įtvirtinimo organizacija. O jei taip, tai kodėl nepakviesti ir Rusijos?

Vasario 27 d. JAV Senato konferencijoje buvęs NATO vadas gen. Clark pareiškė, nematęs ginkluotos konfrontacijos pavojaus su Rusija. Jis aiškino, kad „NATO kandidacijai karinis pasiruošimas nėra vienintelis, ar net būtinas, kriterijus jų priėmimui“. Jis toliau tęsė, jog toks Baltijos valstybių įvedimas „padėtų net ir Rusijai... integruotis į Europos demokratines struktūras“. Ar tai ne atsargi užuominą, kad ir Rusija kada nors gali tapti NATO nare?

Rusija pralaimėjo šaltąjį karą, bet ji vis vien yra viena didžiųjų pasaulio galybių, ir ją ignoruoti ar paskaityti nesvaria jėga, būtų tikrai klaida. Kai 1918 metais Vokietija pralaimėjo karą, ir buvo laimėtojų palikta nušalyje, gerai žinome, kas atsitiko po 15–20 metų. Ji vėl atsikėlė ir pasaulis už tą klaidą labai brangiai sumokėjo. Winston Churchill yra pasakęs: „Kare — pasiryžimas, pralaimėjime — nepasiduoti, pergaleje — didžiadvasiškumas, o taikoje — parodyk gerą valią“.

Danutė Bindokienė

Krizė po krizės

Jau nuo pernykščio rudens pradėta kalbėti apie „energių krizę“, tačiau, kaip ir anksčiau, tokioms temoms įsisiūbavus, nelabai kas tuo tikėjo. O gal nenorėjo tikėti. Juk vienokia ar kitokia „energių krizė“ amerikiečius kamuoją kasmet. Paprastai jos atsiranda kaip tik tokiu metu, kai labiausiai reikia produktų ar paslaugų, kurių „staiga pritrūksta“. Nesvetimas mums ir tu „krizių“ sprendimas: a. patarimai vartotojams, kad atėjo laikas mažiau reikalauti, daugiau taupyti; b. didžiųjų tiekėjų pasiteisinimai žaliavų, darbo jėgos stoka ar per didelėmis vyriausybės reikalavimais, kurie automatiškai pakelia gaminių kainas.

Tačiau iš esmės niekas nepasikeičia — vartotojai nesumazina savo poreikių, o gamintojai — pasiteisinimų. Ilgainiui kai kurios problemos kažkaip nejučiomis išsprendžiamos, tarytum staigūs eismo kamščiai greitkelyje: nežinia, kodėl atsiranda, neaišku, dėl ko pradingsta...

Vis tik praėjusią žiemą vartotojai skaudžiai pajuto kuro ir elektros kainų pakilimą — ne vienu kitu procentu, o keiseriškai. Daugiausia, žinoma, sunkumų sudarant patiems vargingiausiems. Gamtinių dujų ir kitų panašių kuro reikmenų problema išsprendė pavasaris ir šilti orai. Nors, pavyzdžiui, Čikagos vargingieji tebekovoja su gamtinių dujų tiekimo bendrovėmis, kurios už sąskaitų nemokėjimą ketina išjungti dujas. Priekaištai ir demonstracijos, kaltinimai ir prašymai, be abejo, tęsis visą vasarą, kol vėl namų šildymas pasidarys labai aktualus. Ir taip — daina be galo.

Žinoma, dabar galima prielsti, kad ir kitos valstijos, įsijungus į Kalifornijos raudas dėl elektros energijos stokos, kadangi vasaros metu didžioji dalis krašto gyventojų dalis savo egzistenciją ir patogumą remia įvairiais oro vėsintuvais. Nors elektros tiekėjai daugelyje vietovių vartotojus užtikrina, kad tokio pavojaus nėra, bet per daug tuo pasitikėti niekas turbūt nemano.

Beje, šiuo metu susitelkiamos ties benzino kainomis, daug kur jau peršokusiomis dviejų dolerių už galoną ribą ir dar toli gražu nepasiekusiomis kilimo zenito. Tiesa, kas, tau, maždaug nuo Velykų, prasideda tas benzino kainų „lipimas ir padanges“, o rudenį, kai jau keliuose kiek nušlęsta atostogautojų ar

poilsiautojų srautas, kainos vėl pamažu krenta. Tai maždaug toks natūralus procesas, kaip pavasari „kregždūčių grįžimas į Capistrano“ — nors žmonės murma, bet neatsisako nei važinėjimo, nei didžiulių, benzina be saiko maukiančių, automobilių ar jų panašių, tik kitais vardais pavadintų, susisiekimo priemonių.

Niekas nepasikeičia ir šimet. Net spėliojimai, dėl ko benzino kainos kur kas greičiau ir aukščiau išpuos, kaip kitais metais. Naftos perdirstėjų kaltina JAV aplinkosaugos (EPA) įstaigas, kad reikalaujama „švaraus skystojo kuro“, ypač vasaros metu, kai yra nuolatini ozo pertekliaus pavojus. Niekas nesako, kad trūksta žaliavų — t.y. naftos, bet vis tik vengiama pagaminti daugiau „švaraus benzino“, nes jis gal liks nesuvartotas iki rudens, kai EPA reikalavimai susvelnėja.

Vartotojai kreipiasi į miestų savivaldybes, į valstijų gubernatorius, kad sumažintų mokesčius, kurie prideda gerą dalį kainos už galoną benzino. Bet ir čia pasiteisinimų netrūksta: pinigai reikalingi kelių tiesimui, taisyklų, biurokratų algoms ir apskritai įvairiems valdiškiems darams. Jeigu vartotojams nepatinka kainos, tegul mažiau važinėja, pasinaudoja viešąja transportacija...

Jau kalbama, kad šią vasarą mokėsime ir po tris, ir po daugiau dolerių už benzino galoną (Europa jau seniai panašias kainas moka). Bet ar dėl to keliuose sumažės susisiekimo priemonių, ar mylių mylias nusidriekusios automobilių, sunkvežimių bei kitų „ratuotų priemonių“ eilės, išsiurbiančios daugybę benzino ir pinigų iš vairuotojų kišenių, sutrupės? O gal visai išnyks? Jeigu kas tokiomis vairavimo sąlygomis tiki, tai tikrai ir siulantiems pirkti „Brooklyno tiltą“ — pagal posakį, šiame krašte vartojamą lengvatikams matuoti.

Visa bėda, kad ir benzino kainų kilimo atvejų nukentės tie, kurie mažiausiai išteklių turi. Daugelio kasdieninė duona priklauso nuo kelionės nuosavu automobiliu. O ką jau bekalbėti apie pardavimus, į kurias prekės pristatomos sunkvežimiais ir panašiomis susisiekimo priemonėmis? Vartotojai netrukus pajus ir tų prekių kainų šoktelėjimą aukštyn...

„Rusijos ignoruoti ir palikti nušalyje negalime“, — sako „Newsweek“ bendradarbis Fareed Zakaria.

Paminėk bet kuriam lietuviui patriotui Maskvą ar Rusiją, — tuojau išgirs žodį „okupacija“. Lietuviai nemėgsta apie rusus nieko teigiamo girdėti, nors turėtume pripažinti, kad per ilgus šimtmečius ir mes turime pasisėmę nemažai rusiškų kultūros. Mes norime priklausyti Vakarams, ir tikrai norime turėti, ir turime, su jais daug bendra. Bet visiškai ignoruoti kultūrą krašto, pasauliui davusio rašytojus milžinus — Tolstojų, Turgenevą, Dostojevskį, Puškiną, muzikus — Čaikovskį, Prokofjevą, Sostakovičių, Rachmaninovą, Glinką ir daug kitų tapytojų, mokslininkų? Ne-realiu.

Jei jau geruokai kalbamės su Lenkija, su kuria praeityje turėjome tiek daug problemų, kaip Vytauto karūnos pagrobimas, nelemta Liubino unija, ilgąmetė lenkinimo akcija, Želigovskio sukilimas, Vilniaus užgrobas, 1938 metų ultimatumas, Armija Krajova, ir t.t., tai kodėl negalima ištieti ranką ir demokratinei Rusijai? Nedėkim visų kiaušinių į vieną, nors ir masinantį, NATO krepšį. Ieškokime Lietuvai saugumo, bet neužsimerkime ir kitoms galimybėms. Turėkime drąsos pareikšti ir šiandien, gal nepopuliarią, nuomonę. Juk ir šv. Augustinas mokė, kad kiekvienam klausimui yra dvi pusės: „Audi alteram partem“.

Čia ne kuris skaitytojas gal paklaus — laviruoti su Rusija? Eiti su velniu obuliuoti? Bet juk Rusija pirmą kartą savo ilgoje istorijoje šiandien yra pasaulio pripažinta demokratija.

Bus daugiau

LIETUVA Į NATO — O RUSIJĄ?

ALEKSAS VITKUS

Nr.6

Garsusis komentatorius David Broder, manydamas, jog amerikiečių visuomenė plečrai priešinga, prikiša net ir Amerikos Senatui: „Pirmą negu balsuositė už ar prieš NATO plėtrą, raskite laiko pasiteirauti, kaip galvoja eilinis Amerikos pilietis“. Jie, atfrod, nemato Amerikai giesmės iš Rusijos pusės. Į Rusiją žiūrima, kaip į galimą ateities sąjungininkę prieš augantį Kinijos galybę. Dažnas amerikietis bijo, kad NATO globa rytinei Europai bus didelė finansinė našta Amerikai, nors spauda beveik niekada neprimena jam kiek brangiai kainuoja ginkluoti bei išlaikyti Izraelį. Nelabai mums palankūs ir didžiųjų Europos valstybių, kaip Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos gyven-tojai.

Jau nuo seniau nemažiau rašė apie NATO reikalus ir lietuviškoji spauda. Kai „Pasaulio lietuvių“ 1998 m. balandžio laidos vedamasis „NATO! NATO! NATO! JAV bendruomenininkus paskelbė lyg per daug susirgusius NATO liga, ir paragino daugiau rūpintis užsienio lietuvių reikalais, kilo nemažas triukšmas. Nors redaktorius ir nesielė tik pastangų visai atsisakyti, jis perspėjo, kad į NATO patekti gali prireikti gal ir

dešimties metų. Į vedamąjį pasipiktinusiai atsiliepė Regina Narušienė, tuometinė JAV LB Krašto valdybos pirmininkė, tą straipsnį pavadinusi „negatyviu ir pažeminančiu“. Nepaprastai optimistiškai apžvelgusi Lietuvos kariuomenę ir galimybes būti priimtai į NATO „gana greit“, Narušienė sulaukė gana kritiško Vyt. Gedrimo atsakymo 1998 m. liepos „Akiračių“ laidoje. Priminę daugelio rūpestį, kad lietuvių tauta išmiršta, ir paminėjęs didėjančią iš Lietuvos emigraciją, Gedrimas prognozavo Lietuvos kariuomenės skaičius pavadino fantazija.

Vienas amerikietis apauodoje nors ir sarkastiškai, bet gal teisingai, taip pareiškė: „Nėra jokio reikalo plėsti NATO ir skirti milijardus dolerių turtingiems ginklavimo milžinams, kaip Lockheed-Martin ir kitiems. Pakvieskime į NATO visas buvusio Varšuvos pakt valstybes, pradedant Rusija. Ir kai pamatysime, kad mes visi esame vienoje pusėje, tada galėsime eiti namo ir pradėti kariauti prieš tikrus priešus — nemokšiskumą, ignoraciją, neturtą, baimę, tolerantiškumą stoką, nerastingumą, ligas ir t.t.“. Beveik tą patį mintį nesenai išdėstė ir A. Grigaitis iš Livonia, Michigan, savo laiške „Draugui“ kovo 13 d. laidoje, laišką užbaigdamas siūlymu: „Rusija ir Baltijos tautos į NATO!“

Turi įdomių, gal ir kontroversinių, minčių ir paskutinis Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbachiov. Jis taip dėsto: „Kai pasaulis tikrai buvo suskilęs į du griežtai priešingus blokus, Sovietų sąjungos ir JAV, ir karo grėsmė mus tykojo kiekvieną minutę, niekas ne-

LIETUVOS POLITINIAI SKERSVĖJAI IR ŠVIETIMO PROBLEMOS

Lietuvos istorijoje yra kelios lemtingos datos, kurias kiekvienas turi atsiminti: 2003 metais minėsime Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Mindaugo karūnavimo arba Lietuvos karalystės gimimo 750-ąsias metines, 2009-aisiais — Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose tūkstantmetį; 1410 m. liepos 15-oji — Žalgirio mūšis — nutraukė du šimtus trukusią ginkluotą ekspansiją iš Vakarų, 1918 m. vasario 16-oji išplėšė Lietuvą iš Rytų imperijos bei padėjo naujo valstybingumo pagrindus, o 1990 m. kovo 11-oji — tai mūsų likiminis pasizadėjimas Lietuvai, ir ateinančioms kartoms. Visos šios datos yra vienos svarbos Lietuvos. Jos rodo mūsų valstybės brandą ir naują dieną. Antrą kartą tapusi nepriklausoma, Lietuva įsijungė į Centrinės ir Rytų Europos išlaisvinimo procesą, padiktuojo pasaulio raidos tendenciją. Galima drąsiai teigti, kad dabar Lietuva yra sudedamoji demokratinio pasaulio dalis.

Daugelyje išsivysčiusių valstybių švietimas laikomas valstybės pirmos svarbos klausimu. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme skelbiama, kad „švietimas — prioritetinė valstybės remiama Lietuvos Respublikos raidos sritis. (...) Švietimas lemia krašto kultūrinę, socialinę bei ekonominę pažangą, stiprina žmonių ir tautų solidarumą, toleranciją, bendradarbiavimą“.

Nors pastaraisiais metais švietimą, ir aukštąjį mokslą, ir švietimo raidos sudaro nemažą Lietuvos nacionalinio biudžeto dalį, švietimui lėšų nepakanka, nes patys šalies biudžetas yra labai menkas. Palyginusi su kitomis, geriausiai finansuojamomis valstybėmis, švietimui nėra skiriama pati didžiausia biudžeto lėšų dalis. Faktai byloja, kad palyginus nedidelę nacionalinio produkto dalis, tenkanti švietimui, yra kur kas mažesnė, negu daugelio besivystančių šalių. Išsivysčiusios šalys, kurių nacionalinis produktas, tenkantis vienam gyventojui, dešimtis kartų viršija Lietuvos BVP, švietimo reikmėms skiria kur kas didesnę lėšų dalį. Atrodo, kad Lietuva ne veikia išsivysčiusios šalies, o vis labiau nuo jų atsilieka.

Dėl visomis žinomomis prastos ekonominės situacijos švietimas iki šiol nėra finansuojamas kaip prioritetinė mūsų raidos sritis. Švietimo įstatyme užfiksuota nuostata, kad švietimas — prioritetinė Lietuvos Respublikos raidos sritis, tėra tik deklaracija. Kad tokio finansavimo švietimui neužtenka, rodo ir tai, kaip nuskurdo dauguma mokyklų: tiek bendrojo lavinimo, profesinių ir aukštesniųjų, tiek ir aukštųjų. Dėl lėšų stokos neatnaujinama mokyklų įranga,

mokymo priemonės. Pastaraisiais metais pasirodė keletas naujų vadovėlių bendrojo lavinimo mokykloms, tačiau to nepakanka, kad susikurtų konkurenciją skatinanti vadovėlių rinka. Bibliotekos pastaruoju metu beveik negauna naujų knygų ir žurnalų.

Ir susiklosčius tokiai situacijai, Vilniaus Jėzuitų gimnazija, kuriai jau 430 metų, gyvuoja. Sunkiai, be realios perspektyvos gauti normalų, bent jau tokį, kokį gauna kitos Lietuvos vidurinio mokslo institucijos (vienam šių įstaigų moksleiviui Vilniaus mieste 1999 metais skirta 1,554 Lt metams, o Jėzuitų gimnazijos moksleiviui tik — 613 Lt metams), finansavimą iš valstybės. Tik 25 nuos. reikalingų lėšų gimnazijos mokytojų algoms mokėti skiria Vilniaus miesto savivaldybė. Mes neprašome, kad mums savivaldybė sumokėtų už šildymą bei elektrą, tačiau savivaldybė turėtų apmokėti visas mokymo programas, nes einamosios išlaidos yra apmokamos iš pinigų, kuriuos surenkame iš 30-40 proc. gimnazistų tėvų, dar išgalinti paremti savo ir ne tik besimokančius vaikus, bei rėmėjų ir geradarių iš viso pasaulio. Tuo labiau, kad buvo kreiptasi į Vilniaus miesto merą Artūrą Zuoką bei Lietuvos Respublikos prezidentūrą su prašymu paaiškinti, kodėl egzistuoja toks skirtumas moksleiviams skiriamų lėšų. Gavome mero atsakymą, kad, remiantis LR vyriausybės nutarimu Nr. 441 1995.03.28, Vilniaus miesto savivaldybė biudžeto projekte numatė, kad Jėzuitų gimnazijos mokinio išlaidos ugdymui bus tokios pat, kaip ir savivaldybės mokykloje besimokančio mokinio išlaidos. Todėl perspektyvos nuo 2001 m. rugsėjo 1 d. atrodo žviesesnės. Gal iš pradžių buvo padaryta klaida, kad nekūrėme valstybinės mokyklos, nes tikėjome normalaus finansavimo, kas buvo žadėta ir kas priklauso įstatymiškai. Bet nereikia pamiršti biurokratinės rutinos — daug žadama ir nėra tikrai aišku, ar bus pažadai ištesėti. Dar praėjusiais metais tikėjome palankaus Lietuvos Respublikos įstatymo dėl nevalstybinių ir konfesinių mokyklų finansavimo biudžeto, kuri, deja, prezidentas vetavo, remdamasis, kaip sakė jis pats, lankydami Vilniaus Jėzuitų gimnazijoje, žiniomis iš Vilniaus miesto savivaldybės, jog pinigų nėra ir nebus. Dėl to įstatymas atidėtas metams. „Kam priimtinis įstatymas, kuris nebūna vykdomas“, — teisinis šalies vadovas, atvykęs su vizitu į gimnaziją kaip tik mūsų planuotos tylos akcijos dieną. Bet juk einame į Europą ir Lietuvos piliečiai gali tikėtis, kad bus laikomasi Europos sąjungos nuostatos, pagal kurią valstybė finansuoja ir valstybines, ir privačias (įskaitant bažnyčių globojamas) mokyklas. Tai ar nerodo tokių įstatymų vetavimas nesutapimo tarp mūsų valstybės skelbiamos ir realiai vykdomos švietimo politikos ir švietimo finansavimo? Mažą mažiausia keista, kad šalies biudžete negalima surasti jokių papildomų lėšų, kad jau bent neliktų skirtumo tarp paprastos savivaldybės mokyklos ar gimnazijos ir Jėzuitų gimnazijos. O gal tiesiog nenorima? O juk kalba eina apie mūsų vaikus, apie šalies ir tautos ateitį. Tuo labiau, kad Jėzuitų gimnazijos

Kauno menų darželio „Etiudas“ vaikų piešinių parodėlės Šaulių sąjungos centro būstinėje atidarymo dalyviai. R. Dunausko nuotr.

VAIKAI PIEŠIA LIETUVĄ

Lietuvos Nepriklausomybės dienos išvakarėse Šaulių sąjungos centro būstinėje buvo atidaryta Kauno menų darželio „Etiudas“ vaikų piešinių paroda „Mano Lietuva“, skirta Nepriklausomybės dienai — Vasario 16-ajai.

Vasario 15 dienos rytą į parodos atidarymą LŠS centro būstinė, kur vestibulyje buvo iškabinata apie 30 vaikų darbų, rinkosi darželio „Etiudas“ personalas, auklėtiniai su tėveliais, svečiai ir šeiminkai — šauliai.

Pasak šios parodos rengėjų — Šaulių sąjungos štabo ir menų darželio „Etiudas“ vadovo J. Širvinską, ši paroda tarsi mūsų suaugusiųjų patikrinimas, ką nuveikėme per pirmąjį Nepriklausomybės dešimtmetį mažųjų vaikų labui. Paroda, tikimės, atskleis, kaip 3-7 metų vaikai jaučia ir suvokia savo Tėvynę — Lietuvą.

Geriausieji skleidžiasi ugdymo individualybės tuomet, kai sukuriami saugi aplinka augti doram, garbingam, patriotiškai nusiteikusiame Lietuvos piliečiui.

Parodos atidarymo metu Šaulių sąjungos vadas majoras J. Širvinską susirinkusiems kalbėjo: „Labai malonu šioje senoje Šaulių sąjungos būstinėje matyti jaunus veidus iš savo tėveliais. Malonu, kad mūsų valstybės šventei skirtos parodos piešiniai papuošė šios būstinės sienas. Džiaugiuosi, kad jūs, vaikai, suvokiate Tėvynės dvasią, kurią išreiškėte savo nuostabiuose darbuose. Šios patalpos

ir Šaulių sąjungos muziejus turi būti visada atviras Kauno vaikams ir moksleiviams. Čia jie susipažins su šauliška veikla, gyvenimu, buitimi. Aš tikiu, kad kažkas iš šių vaikų ateityje papildys šaulių gretas. Mes stengsimės, kad auganti karta būtų atitrakta nuo neigiamos gatvės įtakos, o savo jaunus jėgas dėtų mūsų Tėvynės gerovės puoselėjimui. Visada su malonumu jus priimsiu šiuose šaulių namuose“.

„Noriu padėkoti likimui, kad gyvenimas mane suvedė su kapitonu J. Juodžiu (LŠS štabo G5 skyriaus viršininkas), kuris, tarnaudamas Kauno Vytauto Didžiojo atskirajame jėgų batalione, ne kartą padėjo darželiui. Tai ir lėmė, kad

ši paroda buvo atidaryta Lietuvos Šaulių sąjungos būstinėje. Ši paroda yra 5-oji, bet pirmoji tokioje nuostabioje ir garbingoje įstaigoje“, — parodos atidarymo metu sakė darželio vedėja R. Žukauskienė.

Po pasisakymų darželio auklėtiniai susirinkusiems padainavo „Žemė Lietuvos“, padėklavo keletą eilėraščių apie Lietuvą, gimtines, gimtus namus. Po darželinukų pasirodymo LŠS vadas mrj. J. Širvinską padėkojo vaikams už nuostabių parodos darbų ir koncertų, pakvietė visus apžiūrėti Šaulių sąjungos muziejų. Kiekvienam parodos atidarymo dalyviui šauliai įteikė LŠS štabo dovanėlę — Šaulių sąjungos bukletą ir „Trimito“ žurnalą.

Stasys Ignatavičius

LIETUVOJE ATGAIVINTAS „KARYS“ MINI SAVO DEŠIMTMEČI

Daugelis mūsų vyresniųjų tautiečių gerai atsimena „Kario“ žurnalą, kuris buvo įsteigtas Nepriklausomybės kovų metais. 1919-aisiais Lietuvoje rusams okupavus Lietuvą, jo leidimas buvo sustabdytas, bet leidyba nuo 1950 m. buvo tęsiama Amerikoje. Tačiau čia pritrūko jėgų ir lėšų žurnalą leisti ir „Karys“ sustojo. Beje, Amerikoje jo redaktorais yra buvę S. Urbonas, D. Penikas, Z. Raulinaitis, B. Raugas.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, „Kario“ žurnalas atkurtas Vilniuje 1991 metų pradžioje. Jo gyvavimo dešimtmetis buvo prisimintas

2001 m. Nr.1. Čia apie šio leidinio atgaivinimą pasakoja pirmasis redaktorius Bronius Čekanauskas (tose pareigose buvęs iki 1993 m. gruodžio mėnesio) ir Kęstutis Starinskas, redaktoriaus 5 metus.

Br. Čekanauskas rašo, kad pirmasis atkurto „Kario“ numeris išleistas 25,000 tiražu ir jis tuo pat buvo išpirtas. Tik vėliau, kuomet revoliucinės aistros apimto, ypatingai po puoto Maskvoje, tiražas ėmė mažėti. Ilgą laiką dar laikėsi 5,000 tiražas, o dabar jis turi 3,000 skaitytojų.

Abu šie redaktoriai savo rašiniuose vertina Amerikos lietuvių karių veteranų paramą. K. Starinskas apie tai taip rašo:

„Nemaža įdomios korespondencijos tada sulaukdavome iš užsienio. Vienas rimčiausių mūsų rėmėjų anapus Atlanto buvo „Kario“ atstovas Kanadoje Stasys Prakasas. Kasmet „Kario“ sąskaitą iš užsienio už žurnalo prenumeratą ir kaip aukos supuldavo po 6-8,000 dolerių. Sunku pasakyti, kaip be šios mielos tautiečių paramos būtų reikėję išsiversti. Apie kiekvieną paaukotą dolerį skelbdavome „Kario“ laišku skyriuje.“

Beje, per tą dešimtmetį keitėsi ne tik redaktoriai, bet ir žurnalo dažnumas bei turinys. Ilgoką laiką ėjęs mėnesiniu leidiniu, vienus metus pabandė eiti savaitraščiu, bet mažos apimtys. Tas, atrodo, nepasiteisino, todėl dabar išeina kas dvi savaites, jau gerokai storesnis (32 pl.).

„Kario“ turinys nemažai pakito: jis pritaikytas dabartinės Lietuvos kariuomenei. Rašoma apie šiuos dienų Lietuvos karius, jų problemas, nors nevengiama ir istorinės medžiagos tačiau paruoštos profesionalų.

2001 m. pirmame numeryje spausdinamas pasikalbėjimas su Lietuvos Seimo valstybinio

SKELBIMAI

**ELEKTROS
(VEDIMAI) – PATAISYMAI**
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVARSTOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukst
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiamo stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

TAISOME
**SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTVUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.**
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFF. (773) 228-8761
HOME (708) 425-7188
MOB. (773) 588-8288

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

**48 metų moteris ieško darbo
šeimose. Gali prižiūrėti
pagyvenusius žmones, slaugyti
ligonius. Tel. 407-862-7111,
ext. 7339, vakarais.
Kviesti Nijolę.**

**Reikalingi dalyviai su patirtimi
Amerikoje.**
Privalo turėti automobilį.
Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-806-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

**Atliekame visus stalius ir
smulkaus remonto darbus.
Aukšta darbų kokybė, didelė
praktika JAV. Tikrai žemos darbų
kainos. Tel. 773-254-0759,
mob. 847-525-9275, Žilvinas.**

773-585-9500

GERONTOLOGIJOS IR REABILITACIJOS CENTRAS LAUKIA SVEČIŲ IŠ UŽSIENIO

Jau keletą metų būdavo sunku patekti į gerai užsienio tautiečių tarpe užsirekomendavusį Gerontologijos ir reabilitacijos centrą Vilniuje, Kalvarijų gatvėje 223. Jame ir dabar gyvena apie 30 iš Vakarų sugrįžusių lietuvių.

Norintuosius čia viliojo puikios gyvenimo sąlygos, profesionali slauga, nuolatinė gydytojų priežiūra, galimybės su instruktoriais mankštintis sporto salėse. Pats centras įsikūręs gražioje vietoje ant Nerios kranto, vadinamoje Vilniaus Jeruzalėje. Iš tiesų visai šalia centro veikia Kalvarijų bažnyčia, o neseniai atsidarė ir naujoji kunigų seminarija. Patogus susisiektis su miesto centru, kur galima nuvykti per 20 minučių.

Vakar gavome pranešimą iš centro vadovybės, kad kaip tik šiuo metu yra atsiradusi laisva dviejų kambarių vieta. Kadangi „Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras“ yra gavęs nemažai paklausimų apie galimybes apsigyventi Gerontologijos ir reabilitacijos centre, tikime, kad daug kam tai gali būti džiugi žinia. Patrauklios ir pragyvenimo mišnetame centre kainos:

2 kambarių butas 1 asmeniui — 682 dol. per mėnesį;
2 kambarių butas 2 asmenims — 1,087 dol. per mėnesį;
1 kambario butas 1 asmeniui — 550 dol. per mėnesį;
1 kambario butas 2 asmenims — 878 dol. per mėnesį.

Žilvinas Beliauskas

saugumo ir gynybos komiteto pirmininku Alvydu Sadecku.

Čia į klausimą dėl profesionalios kariuomenės kūrimo, pokalbininkas atsako: „Plėtodama Krašto apsaugą, vyriausybė 2000-2004 m. programoje numato siekti, kad ateityje Lietuvos gynybos pagrindas būtų profesionaliai parengta, modernia ginkluote ir technika aprūpinta, su NATO ginkluotomis pajėgomis sąveikaujanti kariuomenė. Nėdindami ateityje šaukiamųjų ir privalomąją karo tarnybą karių skaičiaus, palaipsniui turėtume pereiti prie profesionalių pagrindų rengiamos kariuomenės. Palaipsniui perėjimo procesas turi remtis visos mūsų gynybinės strategijos suvokimu... Realus palaipsniui perėjimo prie profesionalios kariuomenės tempas priklausys nuo valstybės biudžeto būklės...“

Šiame pačiame numeryje yra pasikalbėjimas ir su West Point (JAV) karo akademijos studentu Giedriumi Jeglinskiu, toje mokslo įstaigoje studijuojančiu jau pusantrų metų.

Jis sako, kad antrieji metai šioje akademijoje yra labai sunkūs („tikras pragaras“), nes namų darbus reikia ruošti 6 val. vak. iki nakties arba ilgiau. Akademijos studentai — 99 proc. amerikiečiai, per metus patenka tik 8 užsieniečiai — jis vienintelis iš Lietu-

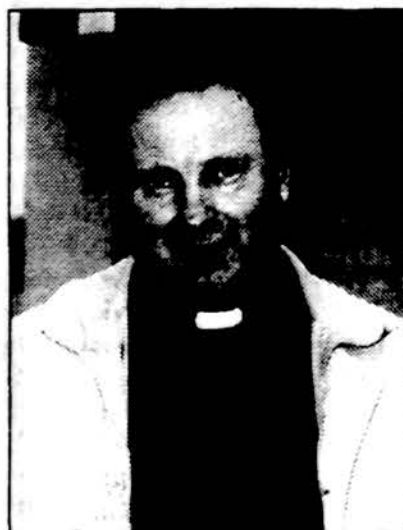
vos. Jau 20 metų į akademią priimamos merginos — jų čia dabar apie 15 proc. ir merginų skaičius turėtų dar didėti. Kaip lietuvis sakė, merginos yra gerai fiziškai pasirušios, todėl fiziniai krūviai joms nebaistas.

G. Jeglinskas pažymi, jog mokslas šioje karo akademijoje apmokamas JAV gynybos departamente. Studentai gauna nedidelę piniginę stipendiją, kurios užtenka tik būtiniams mitybos, patalynės, įvairių smulkmenų nusipirkimui. Kartais dar lieka drabužiams, kelionei į New Yorką, telefonui į Lietuvą ar Lenkiją (ten gyvena jo draugė).

Šiame numeryje taip pat randame knygos „Generolo P. Plechavičiaus kariai savanoriai“ recenziją. Knygoje yra kario savanorio Stasio Gvilidžio 1990-2000 metais periodikoje spausdinoti straipsniai. S. Gvilidis daugiausia juose rašo apie tragiškus Lietuvos vietinės rinktinės karių ir kariaukų bei jų šeimų narių likimus. Teigiama, kad pati knyga išleista (leidėjas SPAB „Aušra“ tik 500 egz. tiražu).

Kaip atrodo, „Karys“ šiuo metu redaktoriaus neturi: pasirašo tik redaktoriaus pavaduotojas Juozas Pocius ir keletą korespondentų. Redakcijos adresas: Pamenkalnio 13, 2600 Vilnius, Lietuva.

Edvardas Šulaitis

Kun. Antanas Gražulis.

Kun. A. Gražulis, SJ

ARGENTINOS LIETUVIAI UŽSIAUGINO PAMAINĄ

Alta Gracia, Cordoba, Argentinos kalnų miestelyje kiekvienais metais vyksta tarptautinis festivalis, sutraukiantis dideles žiūrovų minias. Šiais metais, vasario 3-4 d., Argentinos vasarą vykusiam festivalyje tarp 25 tautų atstovų dalyvavo ir Berisso miesto (Buenos Aires La Plata priemiestis) Lietuvių katalikų draugijos „Mindaugas“, apdovanotos Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu, baletas, prieš porą metų atšventęs 25-erių metų sukaktį.

20,000-antinei miniai plonjant, mindaugiečiai per savo vienos valandos pasirodymą atskleidė argentiniečių tautai, kas yra ta Lietuva, kokia jos tautinė muzika ir šokiai. Jie savo drausme, artistišku pasirodymu ne vienam publikoje esančiam lietuvui išspaudė ašarą, primindami Lietuvoje

praleistą jaunystę, savąsias dainas ir puikius tautiškus rūbus. Iki trečios valandos ryto šokę mindaugiečiai, trečios kartos – senelių emigrantų vaikaičiai – parodė mums, kaip reikia mylėti savo tėvynę Lietuvą. Retai, senstant tikriesiems Lietuvos ažuolams ir liepoms, jų vieton stoja jaunimas. Smagu galvoti, kad Argentinoje lietuvių nepažinus. Mindaugiečiai už pasižventimą, sukurus daugiau kaip tūkstantį kilometrų nuotolį, visų mūsų, Argentinai lietuvų, nuoširdi padėka. Tai pavyzdys mums visiems, kaip reikia savo vaikus auklėti, kad jie visada liktų tarp mūsų, nepaisant kartais ir labai sunkių gyvenimo kelių. Linkime jums, Argentinai mindaugiečiai, ir toliau atstovauti mums čia ir visoje Pietų Amerikoje.

Romualdas Jospaitis

„Mindaugo“ kolektyvo tautinių šokių šokejai Argentinoje.

VAKARIEČIAI PATYRĖ, KAD LIETUVIAI – GERI BALDŽIAI

„Draugas“ 2001 m. balandžio 24 d. numerio Antanas Vencus atkreipia dėmesį į geras Lietuvos baldų pramonės perspektyvas. Jis rašo: „Lietuvos gamintojai JAV rinkai galėtų pasiūlyti baldus, kitus gaminius iš medienos, tekstilės produkciją, dalį farmacijos ir chemijos pramonės gaminių“. Norėdami palaikyti šį optimistinį pareiškimą ir, remiantis pastarųjų savaitę žiniomis, baldų temą kiek praplėsti. Be kita ko, tame pat numeryje „Draugas“ pateikia Eltos „Lietuvos ryto“ žinutę, kad pernai baldų gamyba Lietuvoje išaugo 24 procentais. Tai galėjo įvykti tik todėl, kad lietuviški baldai turi rinką ir mėgstami Vakaruose, kas maloniai stebina net pačius baldininkus. Nors to galima buvo tikėtis, nes ir sovietiniais laikais Maskvos ponams buvo prestižo reikalas parsivežti lietuviškus baldus. Šiandien baldininkai veikia šiuolaikiškai ir yra gana aktyvūs, dalyvauja ir patys rengia parodas. Štai neseniai pasibaigė paroda „Baldai-2001“. Vien SBA susivienijimas šiemet dalyvavo keliose tarptautinėse parodose Vokietijoje ir Švedijoje. Lietuviai mėgsta medį, yra nagingi meistrai ir per šimtmečius išbulino šį amatą iki meno. Tai gali paliudyti ir Kaziuko turgūs, kur įprasta matyti daug medžio dirbinių.

Sovietiniais laikais garsus buvo virtuvės kompleksas „Voke“, kurį išgity šeiminiškės ieškodavo „blato“. Atsikūrus Lietuvai ir atsiradus

galimybėi kurtis naujomis verslo organizacijoms, susikūrė naujų firmų firmelių, gaminančių baldus ar kitus medžio gaminius. Baldų parduotuvių Vilniuje gali rasti vos ne ant kiekvieno kampo. Nemažai baldų dar ir įvežama iš užsienio. Štai prieš keletą metų Vilniuje, Lazdynų mikrorajone, Vokės baldų parduotuvėje, atsidarė mažo Ramygalos miestelio (Panevėžio pašonėje) baldininkų kampeilis. Pasirodo, aukštaisiai meistrai susikooperavo su vokiečiais, gavo naujas gamybos priemones ir pradėjo gaminti labai simpatiškus virtuvės baldus. Po metų jie savo parduotuvę perkėlė į geresnę vietą. Iš to galima spręsti, kad jiems sekasi gerai.

„Koncernas SBA“, 1989 m. įkurta akcinė bendrovė, yra viena didžiausių ne tik medžio pramonės įmonių, bet ir apskritai privačių Lietuvos įmonių. Susivienijimą sudaro 5 baldų įmonės: „Klaipėdos baldai“, „Šilutės baldai“, „Kauno baldai“, „Karigė“ ir „Akmena“, taip pat „Klaipėdos baldų prekyba“. Šio koncerno apyvarta pernai siekė daugiau kaip 160 mln. litų (per pastaruosius penkerius metus ji išaugo daugiau kaip puse trečio karto). Geriausiai sekasi „Klaipėdos baldams“.

Lietuvos rinkoje susivienijimas parduoda apie 30 proc. savo produkcijos, likusią eksportuoja daugiausia į Vakarų Europą. Pernai jis uždirbo 46,5 mln. bendrojo ir 6,5 mln. grynojo pelno. Per penketą metų bendrasis pelningumas išaugo

dvigubai, o pardavimų apimtis vienam darbuotojui – 1,8 karto.

Sėkmė neatsiranda savaime. Kaip ir kiekviena pramonės šaka, taip ir baldų pramonė, reikalauja investicijų. Tik modernios įmonės, turinčios kvalifikuotą darbo jėgą ir gerus specialistus, šiandien gali išsilaikyti rinkoje žiaurios konkurencijos sąlygomis. Nuo 1996 m. šiame susivienijime modernizavimui, kompiuterizavimui, kvalifikacijos kėlimui panaudota net 36,9 mln. Lt.

Vilniuje, Parodų centre, balandžio mėn. pabaigoje vykusioje baldų parodoje susivienijimo įmonės pavasarinei kolekcijai buvo pasiūlyti šilumaišiai – naujo stiliaus švelnių, šiltų, pastelinių spalvų baldus virtuvėje, valgomojamui, svetainei. „Klaipėdos baldai“ – keletą modelių virtuvės, valgomojo, miegamojo, minkštųjų, svetainės, jaunuolio bei biuro baldų. „Kauno baldai“ pristatė naujų sofų, fotelių modelių. Baldininkai teigia, kad šiemet pasaulį užkariavo žalia baldų spalva.

Lietuviai baldininkai gali pateikti produkcijos išrankiausius rinkai. Prancūzai, sako, labiau pageidauja pigių, paprastų neilgamųjų baldų mažesnes pajamas turintiems arba mėgstantiems eksperimentuoti pirkejams, norvegai – konservatyvių, bet kokybiškų ir ilgamųjų. Iš tiesų, argi lietuviai baldininkai negalėtų patikti ir Amerikos pirkejams? Išėjusios komerciantai turėtų apie tai pagalvoti.

AUDRONĖS, VANDOS, VANDOS, VANDOS, VANDOS

Netekusiam sesers

A. + A.

VANDOS,

kolegai JUOZUI KOJELIUI reiškiam gilią užuojautą.

Bronė ir Vytautas Volertai

Mylimai seseriai

A. + A.

VANDAI GINIOTIENEI-KOJELYTEI

mirus, gilią užuojautą reiškiam bičiuliui, broliui JUOZUI KOJELIUI ir jo artimiesiems ir kartu liūdime.

Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūris

Rodos aš atmenu, miela mamytė, Tavo lopšinę, kur gynė nuo bausio Kuo gi dabar man, brangioji, Nuvyti skausmą nuo kelio, kurs liūdesiu gaubia.

Brangiai mamytėi

A. + A.

ALBINAI LIETUVNINKIENEI

į Amžinus Viešpaties Namus išėjus, giliame liūdesyje likusioms dukroms VIDAI ir RŪTAI, kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą.

Jonas, Vanda, Saulius, Valytė, Ramona ir Rimas Stankai

DRAUGA atmintime savo testamentu

TARP MŪSŲ KALBANT

ANTANAS NENORI BŪTI ANTONIO

Bogotoje, Kolumbijos sostinėje, priskaičiuojama iki 7 milijonų gyventojų. Vadinais, šiame mieste gyvena dvigubai daugiau žmonių nei mūsų tėvynėje, Lietuvoje. Kadaise (pokaro metais) Bogotoje prisilaikė pora šimtų lietuvių. Ilgainiui šis skaičius sumažėjo. Daugelis, įskaitant tuos, kurie jau save laiko lietuvių kilmės kolumbiečiais, gali didžiulius savo išsikūrimus. Daug kas dirba valdžios ar privačiose įstaigose. Kiti vertais amatais, prekyba, žemės ūkiu ir t.t. Iškiliausiu lietuvių reikėtų laikyti prieš 49-nerius metus ten gimusį ir ten subrendusį Antaną Mockų. Jis profesoriavo Kolumbijos valstybiniame universitete ir vienu metu buvo to universiteto rektorius. Jis du kartus buvo išrinktas sostinės meru. Prieš porą metų kandidavo į valstybės prezidento postą. Tačiau, artėjant rinkimams, nutarė atšaukti kandidatūrą. Tąsyk prezidentu buvo išrinktas Andres Pastrana.

Musiškis nesusigundė pakeisti savo vardo ir pavardės. Jis Antanu Mockum vadinosi vaikystėje, paauglystėje ir dabar, sulaukęs brandos metų. Vietos žiniasklaida jam primeta ekscentriškumą. Mat jis, vieną kartą praradęs kantrybę, neklausdoms studentams parodė savo užpakalį. Jis vieną politinių debatų metu nesusivaldė ir, pakėlęs stiklą vandens, šliukštelėjo į savo oponento veidą. Jo vedybų apeigos atlikto cirko narve, aplink besisukinantį urzgiantį tigrą. Jis ne kartą ekscentriškai pasireiškė ir kituose, jo paties sukurtoose visuomeninio pobūdžio spektakliuose.

Antanas Mockus, antrą kartą šeiminkaudamas sostinėje, ėmėsi neįprastų eksperimentų. Jo parodymu, šių metų kovo mėnesį buvo įgyvendintas „vakaras be vyrų“. Tą kartą iki 1 valandos ryto gatvėmis vaikštinėjo ir salėse bei užiegos pramogavo vienos moterys. Tuo tarpu vyrai saugojo prieangį ir užsiminė kitais namų apyvokos darbais. Dar vienas kovo mėnesio (penktadienio) vakaras buvo paskirtas sutuoktiniams. Šiuo kartu vyrai ir žmonos buvo raginami bendrauti ir drauge pramogauti. Antanui Mockui netrūka originalumo. Jo pastangomis, vieną vakarą buvo uždrausta

važinėti automobiliais. Viensiemis teko tenkintis dviračiais arba vaikščioti pėsčiomis. Bogotos miesto judėjimas dažnu atveju prilygsta chaosui. Tačiau, apribojus susisiekimo priemones, įvyko labai nedaug eismo nelaimių.

Daug kam (nors ne visiems) patinka miesto mero originalus potvarkiai. Atrodo, jog jam nebus didesnio sunkumo būti išrinktam dar vieneriems terminui.

Bogota yra visapusiškai didėjantis miestas. Labai didėja gyventojų skaičius. Didėja prekyba narkotikais, kriminaliniai nusikaltimai ir kitomis nedorybėmis. Sostinės meras, lietuvių ateivių sūnus, siekia tvarkos, švietimo, gerovės, vienas kitam meilės ir pagarbos užtikrinimo.

Antano Mockaus įsitvirtinimas valdžioje yra savotiška išimtis. Anksčiau sostinės mero postuose mėgavosi kolonialinių tradicijų puoselėtojai. Dabar gi, kaip niekuomet anksčiau, miesto reikalus tvarko lietuvių, pokario ateivių sūnus.

Petras Petrutis

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

PANEVĖŽIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Atsidūrę Amerikoje mūsų tautiečiai pradėjo jungtis į organizacijas pagal vietas, kuriose gyveno Lietuvoje. Panevėžiečiai susibūrė 1955 metais. Tai prof. A. Rukuižos, plk. Br. Ivanausko, St. Biežio, MD, A. Maigio ir dar keleto kitų nuopelnas. Jie nepabūgo užsikrauti organizacinės veiklos. Panevėžiečių klubas yra kultūrinė, savišalpos ir bendravimo organizacija, priimanti visus panevėžiečius, norintius palaikyti artimą ryšį su savo tėviškėmis. Ši organizacija jau atšventė 45 metų jubiliejų. Organizacijos veiklą išvystė energingi jos pirmininkai, kurių buvo net keliolika. Iš pastutinių yra paminėtini šie: Juozas Masilionis, Petras Beinarauskas ir Vladas Paliulionis. Organizacijos veikla priklauso ir nuo aktyvių jos narių. Nemaža panevėžiečių jau išėjo į Amžinybę, kiti išvyko į šiltesnius kraštus, tretį dėl senyvo amžiaus nebepajėgia lankyti susirinkimų.

Panevėžiečių klubas per metus surengia du susirinkimus: vieną vėlyvą rudenį, o kitą — anksti pavasarį. Pavasarinis susirinkimas įvyko balandžio mėn. 8-tą dieną Jaunimo centro patalpose. Buvo aukotos šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje, o susirinkimas vyko Jaunimo centro mokyklos klaseje.

Susirinkimui vadovavo pirmininkas Vladas Paliulionis. Pirmiausia pagerbtas ilgametis narys Juozas Masilionis, pernai prieš Kalėdas išėjęs į Amžinybę. Jis buvo lituanistas, daugelio knygų autorius, parašęs knygą ir apie Panevėžį. Paskutinis jo ir Stasės Petersonienės veiklas, 756 psl. knygą — „Lietuviškas švietimas Šiaurės Amerikoje“.

Pranė Masilionienė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą. Inž. Povilas Vaičekas padarė pranešimą apie padėtį Lietuvoje, kur praleido net pusę metų. P. Vaičekas yra buvęs partizanas, kovojęs dėl jos laisvės su sribais ir rusų okupantais ir už patriotinę veiklą buvo ištremtas į Sibirą, vergavo Uralo anglių kasyklose. Būdamas Lietuvoje aktyviai dalyvavo rengiant komunistų ir jų talkininkų, nusikaltusių prieš žmogiskumą, tarptautinį teismą. Šis renginys pritraukė net 30-ties valstybių atstovus. Tai — mažasis „Niurnbergas“. Kalbėdamas apie gyvenimą Lietuvoje, pabrėžė, kad žmonės ten labai vargsta, jaunimas ir mokyti žmonės masiškai bėga iš Lietuvos, kadangi sunkios gyvenimo sąlygos. Daugiausia kenčia kaimai, miesteliai, o juose — pensininkai ir seni žmonės. Tauta susipriešinus, valdžios pastangų per maža įvesti tvarką valstybėje ir užtikrinti žmonių saugumą. Valstybės vyrai nesilanko patriotiniuose

renginiuose. Baigusiam pasakojimą pranešėjui buvo pateikta keletas klausimų, liečiančių prezidentą V. Adamkų, Seimo pirmininką, kitus aukštus valdžios pareigūnus.

Pirmininkas ir susirinkimo dalyviai nuoširdžiai dėkojo prelegentui už įdomų ir išsamų pranešimą. Buvo pranešta apie Panevėžio klubo stiprinimui gautas aukas iš Irenos Kriaučeliūnienės ir Antano bei Marytės Vyčių. Padėkota Juozui ir Marytei Vizgirdams ir Petrui Pišriui už nario mokesčių už 5-rius metus, nors jie jau nebegyvena Čikagoje.

Ilgametis klubo išdininkas Kazys Rožanskas pateikė kasos apyskaitą. Pajamos mažėja, nes ir narių skaičius yra sumažėjęs, be to, vasaros metu neberuošiamos gegužinės, nebėra norinčių prisidėti prie darbų ir dėl amžiaus, ir dėl sveikatos.

Pasitraukus dviems valdybos nariams, turėjo būti išrinkti nauji. Dėl mažo dalyvių skaičiaus ši procedūra atidėta iki rudens. Valdyboje liko Pranė Masilionienė, Vladas Paliulionis, Kazimieras Rožanskas ir Audronė Paulauskienė. Pirmininkas ragino klubo narius kviesti į Panevėžiečių klubą naujai atvykusius. Taip galima būtų veiklą pagyvinti ir klubą išlaikyti veiklą dar daug metų.

Pasibaigus susirinkimui, dalyviai vaišinosi Antano ir Marytės Vyčių paruoštu maistu. Prie pasisvečiavimo ruošimo taip pat prisidėjo Irena Beinarauskienė, ilgametė šio klubo narė.

Antanas Paužolis

Atsiusta paminėti

„Eglutė“, 2001, balandis. Mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje išeina 10 kartų per metus. Redakcija įsikūrusi 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL, 60441. Leidžia JAV LB Švietimo tarnyba. Redaktorė Regina Kucienė. Velykiniame numeryje, žinoma, daug vietos — margučiams, Prisikėlimui. Mergaitės ir berniukai rašo eiles ir proza apie Vėlykų, žąsį, ir dalijasi išpūdziais iš Lietuvos. Istorijos nuotykių mėgėjams spausdinamas apysakos iš Skomanto knygų serijos „Pelkių vilkė“ tęsinys. Lietuviams, kuriems senelių kalba dar nėra gerai suprantama, skiriamas lietuvių kalbos skyrelis, o jame kalbama apie drabužėlius. Na, ir, žinoma, kaip vaikučiai apsieis be galvosūkių, juokų maišelio ir piešinėlių, kuriuos galima nuspalvinti. Gero skaitymo, mažieji ir tėveliai bei seneliai, kurie savo atžalėlėms laikraštėlį perka ar prenumeruoja.

A.V.S.

Bilietus į „Meilės eliksyrą“ spektaklį iki sekmadienio galima dar įsigyti „Seklyčioje“, nuo 9 val. r. iki 4 val. p.p., šiokiadieniais, o šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p. „Seklyčios“ adresas — 2711 W. 71st. Street, tel. 773-476-2655. Sekmadienį bilietų kasa Morton mokyklos vestibulyje veiks nuo 1 val. p.p. Mokyklos adresas: 2423 Austin Blvd., Cicero priemiestyje.

Autobusas į spektaklį nuo Marquette Parko bažnyčios (69 ir Washtenaw) išvažiuos 1:15 val. p.p. ir nuo Brighton Parko bažnyčios 44 ir California) 1:30 val. p.p. Autobusas iš Lemonto, nuo Pal. J. Matulaičio bažnyčios, išvažiuos 2 val. p.p. Prieš minėtą laiką, keleiviai yra prašomi būti nustatytoje vietoje, nes autobusai pavėlavusių nelauks. Operos vald. pirm. Vaclovas Momkus prašo žiūrovus į spektaklį nesivėlinti, atvykti anksti, kad galėtumėte susipažinti su operos turiniu bei kita programoje pateikta informacija.

Šeimų Mišios t. jėzuitų koplyčioje bus balandžio 29 d., sekmadienį, 10 val. r. Giedos Dalios Gedvilienės „Lakšutės“ choras. Po Mišių tėvų jėzuitų namuose ruošiami religiniai užsiėmimai vaikams. Jiems vadovaus ses. Laimutė. Tėveliams ir vyresniems vaikams klierikas Nerijus Šveirauskas kavinėje rodys trumpą filmą apie Eucharistinį kongresą Lietuvoje.

Našlių, našliukų ir pavienių klubo susirinkimas įvyks gegužės 4 dieną, 1 valandą popiet, Šaulių salėje, 2417 W. 43rd Str. Po susirinkimo bus vaišės ir pasižmonėjimas.

ČLM DAILIOJO ŽODŽIO ŠVENTĖ

2001 m. balandžio 7 d. Čikagos liuanistinė mokykla suorganizavo Dailiojo žodžio šventę, kuri kiekvienų metų pavasarį vyksta. Mokiniai jau anksti pradeda šiai šventei ruoštis: skaito knygas, rašo rašinėlius, kurie konkurso būdu atrenkami.

Šventę pradeda mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė, pasidžiaugdama įdėto darbo vaisiais. Toliau programą veda konkurso pravedimo vadovai. Pirmoji į mokinius prabyla mokytoja Renata Butauskienė:

— Šiais metais, kaip ir kiekvienais, mūsų mokykloje vyko rašymo konkursas. Ne visos lietuviškos mokyklos organizuoja tokių konkursus, bet mes manome, kad tai gera proga, jums mokiniai pasireikšti, išdėstyti savo mintis ir svajones popieriuje, mūsų skambiąja lietuvių kalba... Sulaukėme daug įdomių rašinių. Tie, kurie ruošėsi, stengėsi ir dirbo — šiandien bus įvertinti ir apdovanoti. Net nejausdami, jūs — mokiniai, rašydami ar tardami lietuvišką žodį, pratęsiate lietuvių kalbos gyvavimą. Mūsų lietuvių kalba yra didžiausias pasiekimas, kurį mūsų tauta išvystė ir išglažino per šimtmečius. Jūs

Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas gegužės 6 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo centre, Laisvės kovų muziejuje. Kviečiami visi skyriaus nariai susirinkime dalyvauti.

Marijos legiono susirinkimas lietuvių kalba vyks šeštadienį, balandžio 28 d., 3:15 val. p.p., Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiami vaikai, jauni, vyresnieji — kas tik domisi religiniu gyvenimu ir tiki Šv. Dievo Motinos globa, atvykti.

Nejaugi ir šimet Motinos dieną mama vėl turės gaminti šeimai pietus? Būtų prasminga, jei visa šeima pasikviestų mamytę (ar močiutę, ar uošvę) į Pasaulio lietuvių centrą, Lemonte, į gegužės 13 d., 12 v., Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos ruošiamus motinos pagerbimo pietus. Bus ir prasminga meninė programa, ir kitų įdomybių. Vietos ar stalai užsakomi telefonais: 630-271-9136 arba 630-985-1820.

„Dainuokim aukštaičiai, dainuokim žemaičiai, dainuokim, žinoma, ir dūškai, ir suvalkiečiai — ir visi lietuviai!“ Tai Dainų vakaronės motto, o vakaronę ruošia „Dainavos“ vyrų oktetas Lietuvių dailės muziejaus salėje, Lemonte, gegužės 11 d., penktadienį, 8 val. vakare. Visi, o visi kviečiami!

Gegužės 4 d., 7 val. vak., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont, Chicago, atidaroma 15 lietuvių dailininkų paroda pavasario temomis (daugiausia kūrybos — gėlės).

esate ateities lietuvių kalbos kūrėjai, jūs turite nepaprastą likimo jums suteiktą dovaną — savo gimtąją kalbą bei galimybę ją išsaugoti.

Pradžios mokykloje yra 105 mokiniai ir tik 14 jų konkurse nedalyvavo. Temos buvo įvairios, atsizvelgiant į skyrių mokinių pajėgumą. Iš pradžios mokyklos mokinių, du buvo pakviesti į sceną, kad viešai perskaitytų savo rašinėlius, tai Vilijus Butauskas ir Aldona Gintautaitė.

Pirmos vietos laimėtojai: Erikas Linartas — 1 sk., Simona Sidaugaitė — 1 sk., Paulina Pancerovaitė — 2 sk., Saulius Jackevičius — 2 sk., Lukas Sinkevičius — 3 sk., Gintarė Gruodytė — 3 sk., Agnė Pancerovaitė — 4 sk., Vilijus Butauskas — 4 sk., Gintarė Viršinskaitė — 5 sk. Aldona Gintautaitė — 6 sk. Vytautė Žukauskaitė, 8 kl., Kristina Badaraitė, 10 kl.

Antros vietos laimėtojai: Rokas Narkevičius, 1 sk., Nerijus Meškauskas, 1 sk., Jonukas Butauskas, 2 sk., Patrikas Gladstein, 2 sk., Kotryna Strazdaitė, 2 sk., Paulius Šimkonis, 3 sk., Marius Šoliūnas, 3 sk., Evelina Galdikaitė, 3 sk., Dovilė Jurgutytė, 3 sk., Erlandas Mikalauskas, 4 sk.,

Rašymo konkurso aukštesniosios mokyklos prizininkai vyresniojo amžiaus grupėje. Iš kairės: mokyt. Vida Bačiutavičienė, Rasa Milionaitė, Kristina Badaraitė, Aušra Buženaite, mokyt. Antanas Rašymas, Karolina Grauslyte, Algis Bielskus, Lina Dovilaite, dir. Jūratė Dovilienė.

Skaitymo konkurso I vietos laimėtojai Gintautaitė, Jonas Butauskas, Eglė jos nariai ir vadovas Antanas Rašymas.

Rašymo konkurso aukštesniosios lit. mokyklos jaunesniųjų grupės prizinininkai. Iš kairės: mokyt. Rūta Jautokienė, Gediminas Bielskus, mokyt. Vida Baliutavičienė, Živilė Badaraitė, mokyt. Antanas Rašymas, Indrė Pečiulytė, Brigita Grabliauskaitė, dir. Jūratė Dovilienė, Tomas Maciulis. **Dalios Badarienės nuotr.**

Skaitymo konkurso II vietos laimėtojai. Iš kairės: Giedrė Poškutė, Indrė Bielskutė, Sandra Badaraitė, Gintarė Viršinskaitė, Laura Plioplytė, su jais ir vertinimo komisija. **D. Badarienės nuotr.**

Laura Meištinytė, 4 sk., Jonas Smuikaitis, 5 sk., Laura Pliopaitė, 6 sk., Vita Loginaitė, 6 sk., Gediminas Bielskus, 7 kl., Agnė Gedvilaitė, 9 kl., Algirdas Bielskus, 10 kl.

Trečios vietos laimėtojai: Domantas Darškus, 1 sk., Laurynas Jankevičius, 1 sk., Guoda Cicėnaitė, 2 sk., Balys Gintautas, 2 sk., Danielius Jurgutis, 2 sk., Indrė Bielskutė, 2 sk., Tomas Sutrinaitis, 3 sk., Matas Orentas, 3 sk., Benas Kozmianus, 3 sk., Dovilė Karaliūtė, 4 sk., Ingrida Trimakaitė, 4 sk., Gediminas Rukas, 6 sk., Mindaugas Frismantas, 5 sk., Živilė Badaraitė, 7 kl., Indrė Pečiulytė, 8 kl., Asta Lapinskaitė, 9 kl.

Paminėti: Benas Tijušis, 1 sk., Živilė Tručilaukaitė, 1 sk., Mantė Baliutavičiūtė, 2 sk., Rokas Šimkonis, 2 sk., Ievutė Vizgirdaitė, 2 sk., Marius Stalionis, 3 sk., Berta Brazdeikytė, 3 sk., Justė Navikaitė, 4 sk., Gintarė Svirupskaitė, 6 sk., Rūta Garkevičiūtė, 6 sk., Arūnė Ribikauskaitė, 5 sk., Audra Miliūnaitė, 5 sk., Tomas Maciulis, 7 kl., Brigita Grabliauskaitė, 8 kl., Aušra Bužėnaitė, 9 kl., Karolina Grauslytė, 9 kl., Lina Dovilai, 10 kl., Rasa Miliūnaitė, 10 kl., Milda Plioplytė, 10 kl.

Rašymo konkursą pradžios mokykloje pravedė Renata Butauskienė, o aukštesniojoje mokykloje Rūta Jautokienė.

Skaitymo konkursą pravedė Antanas Rašymas.

Pirmos vietos laimėtojai: Simona Sidauskaitė, 1 sk., Jonas Butauskas, 2 sk., Gintarė Gruodytė, 3 sk., Ingrida Trimakaitė, 4 sk., Eglė Dusevi-

čiūtė, 5 sk., Aldona Gintautaitė, 6 sk., Gediminas Bielskus, 7 kl., Indrė Pečiulytė, 8 kl., Asta Lapinskaitė, 9 kl.

Antros vietos laimėtojai: Giedrė Poškutė, 1 sk., Indrė Bielskutė, 2 sk., Evelina Galdikaitė, 3 sk., Sandra Badaraitė, 4 sk., Gintarė Viršinskaitė, 5 sk., Laura Pliopaitė, 6 sk.

Trečios vietos laimėtojai: Benas Tijušis, 1 sk., Rebeka Šimkutė, 2 sk., Lukas Sinkevičius, 3 sk., Vilius Butauskas, 4 sk., Arnoldas Sadkevičius, 5 sk., Karolina Luinytė, 6 sk.

Pagyrimo raštai: Ieva Vizgirdaitė, 2 sk., Justina Zakarauskaitė, 2 sk., Paulina Pancerovaitė, 2 sk., Matas Orentas, 3 sk., Dovilė Jurgutytė, 3 sk., Agnė Pancerovaitė, 4 sk., Laura Meištinytė, 4 sk., Audra Miliūnaitė, 5 sk., Aleksytė Stalionytė, 5 sk., Mindaugas Frismantas, 5 sk., Simona Marcinkevičiūtė, 6 sk. Viso perskaityta 34.084 puslapiai knygų ir 7 tomų Lietuvos Enciklopedijos.

I konkurso darbų vertinimą ir kitokią pagalbą įsijungė šie mokytojai: Vilija Aukštuolienė, Rolanda Varnauskienė, Giedrė Starinskienė, L. Apnavičienė, Jūratė Biskienė, Vida Baliutavičienė, Laima Viršinskienė, Ilona Garkevičiūtė, Loreta Gintautienė, Dainora Baliutavičienė, Vilija Eleksienė, direktorė Jūratė Dovilienė ir kt.

Salėje buvo daug stalų su mokinių įvairiais darbais: piešiniais, margučiais, rankdarbiais ir kt. Mokinių parodėlę suorganizavo Daiva Bla-

zulionienė ir Dovilė Šumskytė.

Konkurso laimėtojams buvo įteiktos mažos pinigines premijos, šokoladukai ir pagyrimo lapai. Tai mažos dovanėlės už mokinių ryžtą jungtis į konkursantų eiles.

Dvi mokinės: Vytautė Žukauskaitė ir Brigita Grabliauskaitė kiekvieną šeštadienį paruošia sieninį laikraštėlį ir pakabina vitrinoje.

Dailiojo žodžio šventei daug ruošiasi, daug valandų tam paskirta, daug ryžto iš mokytojų ir tėvų parodyta. Daugiau naudų lietuviškumui, kai mokiniai savanoriškai jungiasi į lietuvių kalbos turtinimą. Šią šventę laiku labai pasisekusi.

J. Plačas

Pastaba: Tai paskutinis pedagogo Juozo Plačo, mokytojo, dėstytojo, Čikagos lit. mokyklos korespondento, „Tėvynės žvaigždutės“ redaktoriaus, rašiny parašytas visai prieš tai, kai Velykų sekmadienį prisikėlęs Dievo Sūnus jį pavadinęs pas save į dangų. Red.

Skelbimai

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mazosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$150 — Leo Trečiokas. \$70 — Aleksandras Jascėmskas. \$50 — Walter ir Anelė Barkauskas; Jeva Jankus; Stella Pautienis. \$30 — William Schmalstieg. \$25 — Adolph Hansen; Juozas Kojelis; Halina Milaknis. \$15 — Joseph Martunas; Juozas Mikulis; Frank ir Milda Šilbajoris. \$10 — Vytautas Gailūnas; Antanas ir Vanda Gruzdis; Joseph Prusinskas; Aleksandras Verikas. \$5 — Josephine Sedlickas. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011.

• 27 centai skambinant i Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai i TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

ai. Iš kairės: Indrė Pečiulytė, Gintarė Gruodytė, Simona Sidaugaitė, Aldona Dusevičiūtė, Gediminas Bielskus. Antroje eilėje konkurso vertinimo komisija. **Dalios Badarienės nuotr.**